

DEZBATERI PARLAMENTARE
Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a
SESIUNEA a V-a ORDINARĂ – NOIEMBRIE 2016

Ședința din ziua de 3 noiembrie 2016

(STENOGRAMA)

SUMAR

1.	Declararea ședinței ca fiind deliberativă.	4
2.	Dezbaterea ordinii de zi și aprobarea ei.	4–10
3.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.235 din 26 mai 2016 pentru modificarea Legii nr.1549-XV din 19 decembrie 2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat (<i>art. 2, 11, 12, 14</i>).	10–11
59
4.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.241 din 30 mai 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la frontiera de stat a RM – art. 3, 7, 11, 17, 18; Legea privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare și radiologice – art. 13, 18¹</i>).	11
59
5.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.276 din 20 iunie 2016 pentru modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative (<i>Legea cu privire la migrația de muncă – art. 3; Legea privind regimul străinilor în Republica Moldova – art. 3, 4, 5, 6 ș.a.; Legea cu privire la statutul juridic al cetățenilor străini și al apatrizilor în Republica Moldova ș.a.</i>).	11–12
59–60
6.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.247 din 2 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (<i>Legea privind protecția mediului înconjurător – art. 73; Legea privind deșeurile de producție și menajere – art. 20, anexa 3; Legea privind plata pentru poluarea mediului – anexa 8; ș.a.</i>).	12–13
60
7.	Dezbaterea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.352 din 10 august 2016 pentru completarea Legii nr.1530-XV din 12 decembrie 2002 privind indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii (<i>art. 9¹</i>).	13–16
60
8.	Dezbaterea, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.394 din 6 octombrie 2016 pentru ratificarea Acordului de modificare nr.1 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru	16–18
60–61

Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a drumurilor în Republica Moldova.

9. Dezbateră în a doua lectură a proiectului de Lege nr.13 din 2 februarie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind Zona Antreprenoriatului Liber-Parcul de Producție "Valkaneș" – art. 1; Legea cu privire la zonele economice libere – art. 2, 6, 7*). Procedura de vot a proiectului nr.13 se transferă pentru o ședință ulterioară. 18–19
61–62
10. Dezbateră și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.75 din 2 martie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova – art. 4, 5, 5¹, 6 ș.a; Legea privind finanțele publice locale – art. 5*). Pentru lectura a doua proiectul nr.75 a fost comasat cu proiectul de Lege nr.279 din 9 iulie 2014, proiectul nr.75 fiind ca proiect de bază. 19–21
63–64
11. Dezbateră și adoptarea proiectului de Hotărîre nr.390 din 30 septembrie 2016 pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului nr.9 din 28 ianuarie 2015 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului. 21–22
64
12. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.397 din 11 octombrie 2016 pentru modificarea și completarea articolului 10 din Legea nr.151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental. 22–24
64
13. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.266 din 15 iunie 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.121-XVI din 4 mai 2007 privind administrarea și deetizarea proprietății publice (*art. 23, 24, anexa*). 25–28
64
14. Dezbateră în primă lectură a proiectului de Lege nr.283 din 23 iunie 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.92 din 29 mai 2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării (*art. 5, 9, 43*). În urma dezbaterii, proiectul nr.283 se remite spre definitivare comisiei permanente sesizate în fond. 28–38
64
15. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.284 din 23 iunie 2016 cu privire la energetică. 38–50
64
16. Dezbateră și respingerea proiectului de Lege nr.351 din 3 august 2016 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală. 50–58
64–65

17. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.292 din 27 iunie 2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative (*Legea cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova – art. 3; Legea privind sănătatea mintală – art. 14¹, 14², 27, 28 ș.a.; Codul vamal – art. 128; Codul familiei – art. 15, 33, 36, 42 ș.a.; ș.a.*) 65–81
18. Dezbateră și aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.41 din 18 februarie 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (*art. 31, 48*). 82–84
19. Prezentarea, de către domnul secretar de stat al Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor Dorin Andros, a informației referitor la organizarea și desfășurarea concursului la suplینirea funcției de director al Agenției de Dezvoltare Centru – răspuns domnului deputat Iurie Țap la întrebarea adresată în ședința plenară a Parlamentului din 13 octombrie 2016. 84–88
20. Întrebări. 88–90

Ședința începe la ora 10.10.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnul Vladimir Vitiuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Bună dimineața, dragi colegi.
Vă rog frumos să vă luați locul.
Iar Secretariatul Parlamentului,
Să anunțe prezența.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,
Bună dimineața.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 95 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Andronachi Vladimir, Dodon Igor, Sorocean Vladimir – cerere; Gutium Artur – concediu medical; Porcescu Petru.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,
Onorat Plen,
Avem cvorumul, sînt 95 de deputați în sală.

Vă rugăm frumos să onorăm Drapelul de Stat al Republicii Moldova. (*Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.*)

Onorat Plen,

În perioada precedentă noi am avut o ordine de zi deja aprobată. Biroul permanent a propus suplimentarea acesteia cu câteva propuneri pe care o să le discutăm, nu înainte, însă, de a face anunțul tradițional că în perioada premergătoare ședinței de astăzi și-au sărbătorit zilele de naștere următorii colegi: domnii Vladimir Țurcan, Iurie Leancă, Oleg Lipskii, Fiodor Gagauz, Vasile Bolea, Tudor Deliu și Vladimir Odnostalco. Le urăm „La mulți ani”, multă sănătate, succese în activitate. (*Aplauze.*)

Proiectul ordinii de zi a fost ... sau suplimentul la ordinea de zi a fost repartizat, vom discuta pe marginea acestuia. Înțeleg că și în ordinea de zi de bază sînt anumite propuneri.

Doamnă Apolschii,

Vă rog frumos, poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Solicit respectuos retragerea din ordinea de zi de astăzi a proiectului nr.137, cu numărul de ordine 4, ceea ce vizează modificarea și completarea Codului contravențional. A fost propus în lectură finală, dar mai este de lucru, pentru că în perioada redactării acestui proiect și între timp au mai fost publicate legi care vizează modificarea Codului contravențional și pentru a aduce în ... deci a-l îmbunătăți, noi rugăm să fie amînat acest proiect de lege pentru perioada bisăptămînală următoare.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Apolschii.

Onorat Plen,

Propunerea respectivă deja se află pe ordinea de zi votată și aprobată de plenul Parlamentului, iată de ce retragerea sau amînarea acestui subiect presupune votul.

Onorat Plen,

Dacă nu aveți nimic împotrivă, vă propun atunci retragerea acestui subiect, așa cum este propus de Comisia juridică, numiri și imunități, proiectul nr.137 din 4 aprilie 2016, subiectul nr.4 de pe ordinea de zi.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Subiectul nr.4, proiectul nr.137 din 4 aprilie 2016, a fost retras.

Domnule Dudnic,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Corneliu Dudnic:

Da. Domnule Președinte,

Cer și eu excluderea din ordinea de zi a proiectului nr.303, pentru anumite completări și modificări.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Este vorba despre proiectul nr.303 din 4 iulie 2016, subiectul nr.7 din supliment la ordinea de zi, care este făcut ca propunere pentru ziua de 4 noiembrie 2016.

Sînteți autor, aveți tot dreptul. Într-adevăr, nici nu se supune votului, este clară propunerea dumneavoastră.

Vă mulțumim.

Domnule Bejan,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Valerian Bejan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Solicităm respectuos din partea fracțiunii retragerea proiectului nr.351 din supliment la ordinea de zi, în legătură cu faptul că respectivul proiect necesită armonizarea unor prevederi cu alte legi conexe, pentru a crea un grup de lucru și a îmbunătăți prezentul proiect de lege.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă referiți la nr.351 din 3 august 2016?

Domnul Valerian Bejan:

Nr.6 din supliment, da.

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze, domnule Bejan, propunerea dumneavoastră nu este regulamentară, nu pot s-o accept. Ori o faceți în formă scrisă din partea fracțiunii, ori autorii, ori comisia. Asta prevede Regulamentul Parlamentului.

Vă mulțumesc foarte mult.

Am înțeles, dar există o procedură, trebuie s-o respectăm.

La ordinea de zi sînt făcute în mod regulamentar cîteva propuneri și dați-mi voie să le trec în revistă. Un grup de deputați, în baza articolului 46 din Regulamentul Parlamentului, face propunerea de a introduce pe ordinea de zi de astăzi proiectul de Lege nr.362 din 13 septembrie 2016 pentru modificarea și completarea Codului electoral.

Domnule Ghilețchi,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

Propun să introducem pe ordinea de zi de astăzi proiectul de Lege nr.362. Este proiectul de lege care oferă studenților dreptul să voteze la locul de studii. Am văzut în primul tur de scrutin că tinerii au participat mai puțini la aceste alegeri, cred că și lipsa acestui drept care le-a fost oferit la alegerile parlamentare i-a făcut pe ei să nu participe așa cum ar fi trebuit să participe.

Este mai mult un proiect de lege tehnic, prevederea deja se regăsește în Codul electoral. Doar că atunci când noi am făcut modificări privind alegerea Președintelui nu am inclus acest drept pentru studenți să voteze la locul de studii.

De aceea propun să-l includem pe ordinea de zi. Dacă nu există raport cred că într-o pauză ar putea fi întocmit acest raport și să-l votăm astăzi în două lecturi.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Înainte de a se expune fracțiunile, dați-mi voie, pentru o precizare, să vă întreb: considerați că acest proiect de lege ar trebui să intre în vigoare acum între turul unul și turul doi al alegerilor prezidențiale?

Domnul Ghilețchi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Aveți dreptate, domnule Președinte, aceasta am în vedere. Cred că ar putea fi votat în două lecturi, ar putea fi promulgat și să intre în vigoare pînă la cel de-al doilea tur de scrutin.

Domnul Andrian Candu:

Adică, cu încălcarea tuturor prevederilor, inclusiv ale Consiliului Europei, la care dumneavoastră atît de activ participați la lucrurile de...

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule Președinte,

Eu cred că atunci când noi comitem greșeli, noi omitem ceva, nu încălcăm principiile Consiliului Europei. Retragerea unui drept e mai degrabă o încălcare a principiului Consiliului Europei decît garantarea acestui drept.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule președinte Voronin,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Președinte Candu,
Dumneavoastră, de fapt, deja i-ați răspuns domnului Ghilețchi la solicitarea dumnealui.

Domnule Ghilețchi,

Poate mata propui altceva? Să anulăm de tot rezultatele primului tur și să mai repetăm „provalul” vostru încă o dată? Cine schimbă regulile de joc în timpul jocului? Haideți să fim serioși. Dacă trebuie să hotărâți altceva, hotărâți, dar nu implicați Parlamentul măcar în aceste chestii. Categorie împotriva.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Deliu,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc mult.

Deci Frațiunea Partidului Liberal Democrat consideră, totuși, că acest proiect trebuie să fie inclus în ordinea de zi și am să încerc să argumentez de ce. Făcînd și un apel către membrii Curții Constituționale ... membrii Comisiei Electorale Centrale.

Deci în anul 2014 studenții au dobîndit un drept. Potrivit modificărilor care s-au operat la articolul 84 din Codul electoral, studenții și elevii cu drept de vot pot să voteze în raza în care se află instituția de învățămînt. Respectiv, un drept dobîndit nu poate fi retras.

Și am să aduc drept argument Hotărîrea Curții Constituționale nr.4 din 27 ianuarie 2000, care specifică că legiuitorul nu trebuie să încalce principiul internațional al respectării drepturilor anterioare dobîndite. Respectiv, pornind de la această prevedere din hotărîrea Curții Constituționale, considerăm că nimeni nu poate fi privat de un drept dobîndit anterior prin lege.

De aceea ori noi astăzi introducem în ordinea de zi și facem această modificare, sau Comisia Electorală Centrală trebuie să intre în esența acestor prevederi și să nu-i lipsească pe studenți și elevi de un drept dobîndit anterior, deoarece se încalcă atît principiul proporționalității, cît și principiul neafectării substanței dreptului. Nu vreau să mă refer aici că este o teorie întregă a dreptului constituțional.

De aceea noi vom susține includerea în ordinea de zi a acestui proiect de lege.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Vladimir Țurcan,

Vă rugăm frumos, poftim.

La mulți ani!

Domnul Vladimir Țurcan:

Da. Vă mulțumesc.

Din partea ... Frațiunii Partidului Socialiștilor, eu aş vrea să expun următoarea poziție. Într-adevăr, problema asigurării dreptului la vot al cetățenilor este o chestie foarte importantă. Dar totodată, deci avînd în vedere că chiar dacă și nu vom introduce această modificare, poziția noastră este că acum, în perioada cînd deja se desfășoară procesul electoral, a rămas o săptămîină pînă la turul doi, nu este corect, din punct de vedere al legislației și din punct de vedere al recomandărilor Consiliului Europei, ca să introducem aceste modificări.

În același timp, aceste persoane nu sînt absolut limitate în acest drept, deoarece fiecare dintre dumnealor are posibilitatea, alegerile au loc duminică, sîmbătă să se deplaseze acolo unde doresc, unde au dreptul să voteze, își vor expune poziția lor civică și se vor întoarce înapoi la studii. Deci nu văd mari probleme în sensul acesta.

Dar, totodată, haideți să nu modificăm legislația așa, ad-hoc, atunci cînd cuiva ceva urgent îi pare că trebuie de făcut. Totuși, trebuie să fim, să demonstrăm că sîntem o țară civilizată.

Domnul Andrian Candu:

O ultimă precizare din partea domnului Ghilețchi, înainte de a supune votului.

Poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

E mai mult o replică, domnule Președinte.

Eu îi mulțumesc domnului Voronin că mi-a atras atenția asupra unor lucruri. Eu cred că noi ar trebui să ne respectăm reciproc. Eu respect decizia Partidului Comuniștilor de a boicota aceste alegeri. Fiecare este în drept, într-o societate liberă și democratică, să procedeze așa cum consideră.

Această inițiativă a fost propusă chiar înaintea primului tur de scrutin, chiar la începutul lansării acestei campanii, pentru că noi am constatat că s-au omis anumite lucruri.

Noi, de asemenea, am votat sancționarea pentru coruperea alegătorilor, lucru care, de asemenea, a fost omis atunci cînd am făcut aceste modificări. Evident că Parlamentul va decide și eu voi respecta această decizie.

Doar, din nou, vreau să fac un apel: să respectăm opiniile pe care le avem și argumentele pe care le invocăm.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu mai sînt alte intervenții.

Iată de ce, onorat Plen, vă propun, prin vot, să se ia decizia privind introducerea în ordinea de zi a proiectului nr.362 din 13 septembrie 2016.

Cine este pentru a introduce acest subiect pentru ziua de astăzi, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Nu a fost susținută propunerea de a introduce pe ordinea de zi și, respectiv, această propunere este respinsă.

O altă propunere vine din partea unui grup de deputați din Frațiunea Partidului Socialiștilor, care propun introducerea pe ordinea de zi a audierilor Procurorului General, Centrului Național Anticorupție, Serviciului de Informații și Securitate, tot ce ține de mersul anchetei pe subiectul fraudei din sistemul bancar.

Domnule Bolea,

Vă rugăm frumos să vă argumentați propunerea.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi,

La 13 noiembrie 2014, aproape 2 ani în urmă, Guvernul Leancă a votat o hotărâre de Guvern secretă, prin care a acordat primul credit de urgență în sumă de 9,5 miliarde de lei băncilor comerciale de către Banca Națională a Moldovei. Au trecut deja aproape 2 ani de zile. Nu cunoaștem foarte multe despre mersul anchetei, ... care sînt acele plusuri, minusuri, ce s-a făcut de către organele de stat, mă refer la Procuratură, Centrul Național Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate.

De aceea noi solicităm astăzi, după aproape 2 ani de zile de la prima hotărâre de Guvern secretă, prin care din Banca Națională s-a acordat, sub garanția Guvernului, aproape 9,5 miliarde de lei, să avem aceste audieri ale Procurorului General, directorului Centrului Național Anticorupție și directorului Serviciului de Informații și Securitate privind mersul anchetei în domeniul furtului miliardelor din sistemul bancar al Republicii Moldova, care a fost suma prejudiciului constatată corect și exact și care este suma prejudiciului recuperat de către autorități în toți acești 2 ani de zile.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Onorat Plen,

Cine este pentru a introduce pe ordinea de zi subiectul audierilor, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Pentru orice eventualitate, rugăm numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 21.

Sectorul nr.2 – 7.

Sectorul nr.3 – 7.

Domnul Andrian Candu:

Număr insuficient de voturi pentru a accepta propunerea de a introduce pe ordinea de zi acest subiect. Respectiv, propunerea a fost respinsă.

Onorat Plen,

Rămîne să votăm atunci suplimentul la ordinea de zi.

Propunerea Biroului permanent a fost, în cazul în care noi reușim să examinăm, să dezbatem subiectele în mod operativ și bine, eventual, să ne referim astăzi în activitatea noastră și la ordinea de zi de mîine, dar asta-i pe parcursul ședinței de astăzi.

Cine este pentru a aproba suplimentul la ordinea de zi, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut.

Avem o ordine de zi, putem începe lucrul pe dezbaterile subiectelor.

Și primul subiect e proiectul de Lege nr.235 din 26 mai 2016 pentru modificarea Legii cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat în lectura a doua, subiectul nr.1 de pe ordinea de zi de bază.

Domnule Boțan, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică,

Vă rugăm frumos să ne prezentați raportul comisiei.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Cer scuze, domnule Boțan.

Vă propun atunci ora votului la ora 12.00.

Domnul Roman Boțan:

Stimați colegi,

Domnule Președinte,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.1549 din 19 decembrie 2002 cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat, inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Proiectul de lege a fost elaborat în scopul ajustării prevederilor legii prenotate, în vederea creării posibilității codării și verificării, inclusiv a amprentelor palmare și a urmelor palmare latente, pe lângă amprentele digitale.

Pe marginea prezentei inițiative legislative au parvenit două amendamente care au fost examinate, iar decizia membrilor comisiei se conține în tabela de sinteză care este parte componentă a prezentului raport.

În rezultatul dezbaterilor, membrii Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică ... au propus, cu votul unanim, examinarea și adoptarea proiectului de Lege nr.235 din 26 mai 2016 în lectura a doua.

Domnul Andrian Candu:

... Vă mulțumim.

Se pare că nu sînt întrebări.

Vă mulțumim, domnule Boțan.

Aici încheiem dezbaterile la subiectul nr.1 de pe ordinea de zi, proiectul nr.235 din 26 mai 2016.

Și vom trece la procedura de vot la ora 12.00, precum am stabilit.

În continuare, se propune pentru a dezbate, la fel în lectura a doua, proiectul de Lege nr.241 din 30 mai 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Domnule Boțan, președintele Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică,

Vă rugăm frumos să ne prezentați raportul la acest subiect.

Domnul Roman Boțan:

Domnule Președinte,

Onorată asistență,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, și comunică următoarele.

Pe marginea proiectului menționat au fost înaintate un șir de amendamente care au fost examinate, iar decizia membrilor comisiei se conține în tabela amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor, care este parte componentă a prezentului raport.

În rezultatul dezbaterilor, membrii Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică au propus, cu votul unanim, examinarea și adoptarea proiectului de lege menționat în lectura a doua. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă nu sînt întrebări, încheiem dezbaterile și la acest subiect.

Și vă propun, domnule Boțan, în continuare următorul subiect, proiectul de Lege nr.276 din 20 iunie 2016 pentru modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative.

Vă rugăm frumos să prezentați raportul pentru lectura a doua.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a examinat proiectul de Lege pentru modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative, inițiativă legislativă a Guvernului Republicii Moldova, și comunică următoarele.

În procesul de pregătire pentru lectura a doua a proiectului de Lege pentru modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative, toate amendamentele și propunerile parvenite au fost sistematizate și examinate de către comisie.

Rezultatul examinării propunerilor și amendamentelor parvenite se conține în sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor, care este parte componentă a prezentului raport.

În contextul celor expuse și în rezultatul dezbaterilor, membrii Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică au propus, cu votul unanim, examinarea și adoptarea proiectului de lege menționat în lectura a doua.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări nici la acest proiect de lege în lectura a doua. Iată de ce încheiem dezbaterile la proiectul nr.276 din 20 iunie 2016 și vom reveni la procedura de vot.

Următorul subiect de pe ordinea de zi de bază, subiectul nr.5, proiectul nr.247 din 2 iunie 2016. O rugăm pe doamna Ivanov, președintele Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice să ne prezinte raportul comisiei la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative în lectura a doua.

Poftiți.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative și comunică următoarele.

Prezentul proiect de lege este elaborat în scopul aducerii legislației în concordanță cu Legea privind aprobarea Nomenclurii combinate a mărfurilor, intrate în vigoare începînd cu 1 ianuarie 2015.

De asemenea, este propusă redacția nouă a anexei nr. 8 la Legea privind plata pentru poluarea mediului, prin care se modifică lista mărfurilor care în procesul utilizării cauzează poluarea mediului și normativele de plată pentru importul acestora. Proiectul de lege nominalizat a fost examinat și aprobat în primă lectură în ședința plenară din 28 iunie 2016.

Pentru lectura a doua Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat și a susținut obiecțiile expuse de Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, care sînt prezentate în sinteza la acest raport.

Pornind de la cele menționate și ținînd cont de avizele pozitive ale comisiilor permanente, precum și amendamentele acceptate, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, cu votul unanim al membrilor aleși, propune proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative pentru examinare și adoptare în lectura a doua.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Ivanov.

Aici încheiem dezbaterile la proiectul nr.247 din 2 iunie 2016.

Și, onorat Plen,

Trecem la subiectele prevăzute de supliment și anume subiectul nr.1. Îl rugăm pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul pentru lectura a doua la proiectul de Lege nr.352 din 10 august 2016 pentru completarea Legii ce ține de indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe, în contextul avizelor prezentate de comisiile parlamentare, Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru completarea Legii nr.1530 privind indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii și comunică următoarele.

Proiectul de lege are drept scop realizarea în continuare a procesului de indexare a depunerilor bănești ale cetățenilor prin efectuarea recepționării cererilor pentru indexare și plata sumelor indexate de către Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei”, în legătură cu lichidarea Băncii de Economii.

Cheltuielile aferente recepționării cererilor pentru indexarea și plata sumelor indexate suportate de către Poșta Moldovei vor fi achitate din bugetul de stat.

În acest context, întru coordonarea prevederilor proiectului de lege în cauză, prin Legea nr.236 din 03.10.2016 pentru modificarea și completarea Legii bugetului de stat pentru anul 2016 a fost completat articolul 12 cu alineatul (2¹), potrivit căruia comisioanele pentru serviciile de recepționare a cererilor pentru indexarea și distribuirea sumelor indexate conform Legii nr.1530 privind indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii, prestate prin intermediul Întreprinderii de Stat „Poșta Moldovei”, se stabilesc la încheierea contractelor între Întreprinderea de Stat „Poșta Moldovei” și Ministerul Finanțelor, la valoarea maximă de 10 lei pentru cererea recepționată și la valoarea maximă de 0,8% din suma distribuită.

Totodată, întru executarea Legii nr.1530 din 12 decembrie 2002 privind indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii, Guvernul Republicii Moldova, prin Hotărîrea nr.179 din 2012, a aprobat Regulamentul privind indexarea și modul de plată a sumelor indexate pentru depunerile bănești ale cetățenilor în Banca de Economii.

Astfel, în contextul articolului II din proiectul de lege, operarea completărilor în Legea nr.1530 impune și necesitatea de aducere în concordanță și ajustarea mecanismului de recepționare, colectare și examinare a cererilor pentru indexare, stabilit în Regulamentul privind indexarea și modul de plată a sumelor indexate pentru depunerile bănești ale cetățenilor în Banca de Economii.

Reieșind din cele expuse, Comisia economie, buget și finanțe propune proiectul de lege în cauză spre examinare Parlamentului și adoptare în lectura a doua, ca fiind lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Creangă.

Doar o singură intervenție.

Vă rog frumos, domnule președinte Voronin.

Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Eu cer scuze, dumneavoastră ați vorbit că e lectura a doua, da? Și totuși, îmi cer scuze, după datele de care noi dispunem, Guvernul în ultimii ani a reușit să își asume responsabilitatea față de unele sau altele hotărâri, în jur mai mult de 60 de decizii ale Guvernului.

Dumneavoastră nu considerați că acesta e cazul în care Guvernul trebuie să își asume responsabilitatea? De ce noi trebuie să implicăm Parlamentul în acele toate tâlhării care s-au făcut în jurul Băncii de Economii și al oamenilor care aveau acolo depuneri? Lasă Guvernul să își asume responsabilitatea, să hotărască pînă la urmă aceste probleme.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule președinte...

Domnul Vladimir Voronin:

Dumneavoastră ați înțeles întrebarea?

Domnul Ștefan Creangă:

Eu...

Domnul Vladimir Voronin:

Nu-ți place sau n-ai înțeles?

Domnul Ștefan Creangă:

N-am înțeles ce ați avut dumneavoastră în vedere. Vreau să menționez că acest proiect de lege are ca obiectiv de a modifica legea unde era scris că doar Banca de Economii poate să livreze indexarea depunerilor bănești.

La momentul actual acest drept pentru primirea cererilor și distribuirea banilor indexați să fie transferați la Poșta Moldovei ca avînd mecanism în teritoriu. Banca de Economii este în lichidare, dar cetățenii trebuie să primească această indexare. Acesta este obiectul proiectului respectiv.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Voronin,
Vă rugăm frumos.
Poftiți.

Domnul Vladimir Voronin:

Guvernul doar activează, încă nu-i lichidat, cu părere de rău.

Domnul Ștefan Creangă:

Da.

Domnul Vladimir Voronin:

Asta eu și întreb.

Domnul Ștefan Creangă:

Aceasta este și inițiativa Guvernului.

Domnul Vladimir Voronin:

Lăsați Guvernul să-și ia inițiativa aceasta... să își asume responsabilitatea pînă la urmă. De ce noi, Parlamentul, trebuie cu mîinile noastre să facem toată murdăria asta, să curățim grajdul acesta al guvernării?

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Vă atrag atenția, dragi colegi, sîntem în lectura a doua. Conceptul deja a fost aprobat în lectura întâi. Doar autorii amendamentelor.

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Eu doar o precizare în contextul întrebării adresate de domnul Voronin. Dacă noi nu modificăm lucrul acesta, Guvernul ar putea plăti sau nu ar putea plăti, domnule Creangă? Pentru că eu am înțeles că e nevoie de aceasta ca să putem plăti oamenilor banii pe care ei i-au avut la bancă în perioada sovietică.

Domnul Ștefan Creangă:

Exact. Dacă nu modificăm legea, dacă nu se aprobă acest proiect de lege ca și mecanism de distribuire a indexărilor, nu va fi posibil. De aceea este necesar de votat ca banii să ajungă la cetățeni prin intermediul Poștei Moldovei.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Vă mai atrag atenția încă o dată, sîntem în lectura a doua și, potrivit Regulamentului, doar autorii amendamentelor au dreptul să... au dreptul la intervenții acum.

Doamnă Ciobanu,
Vă rugăm frumos.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule Creangă,
Spuneți-mi, dar Poșta Moldovei de ce nu ar putea să-și asume ea cheltuielile pentru indexarea și plata sumelor, fiindcă Poșta Moldovei a avut de câștigat foarte mult?

Domnul Ștefan Creangă:

Doamnă deputat,
Mecanismul de indexare a fost tot timpul acoperit din bugetul de stat, indiferent dacă distribuia Banca de Economii.

La acest moment rămîne în picioare acest mecanism că indexarea se face prin Poșta Moldovei, cu acoperirea cheltuielilor pentru distribuire. Este vorba de o întreprindere de stat sau Banca de Economii, de asemenea, era o persoană juridică care presta servicii.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Aici se încheie dezbaterile la acest subiect.

Vă mulțumim foarte mult. Vom reveni la procedura de vot la ora 12.00.

Și în continuare, se propune pentru examinare și dezbateri următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.394 din 6 octombrie 2016 pentru ratificarea Acordului de modificare numărul 1 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca... și BERD pentru realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a drumurilor în Republica Moldova.

Prezintă proiectul domnul Rapcea, viceministru al transporturilor și infrastructurii drumurilor. Pofțiți, la tribuna principală.

Domnul Vitalie Rapcea – viceministrul transporturilor și infrastructurii drumurilor:

Mulțumesc frumos.

Domnule Președinte,

Stimați deputați,

Propun atenției dumneavoastră proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de modificare nr.1 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a drumurilor din Republica Moldova, încheiat la 28 iunie 2013.

Acordul de modificare nr.1 la Acordul de împrumut în valoare de 150 milioane de euro, semnat în 2013 dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, are drept scop reflectarea mecanismului de finanțare a Părții E a prezentului Acord de împrumut. Prin intermediul Legii nr.191 din 2013 a fost ratificat acest Acord de împrumut.

Inițial, în conformitate cu prevederile acestui Acord de împrumut, Partea E urma să fie finanțată prin intermediul Fondului de Investiții pentru Vecinătate al Uniunii Europene, în baza unui Acord de Finanțare, semnat între Guvernul Republicii Moldova și acest Fond de Investiții pentru Vecinătate.

Ulterior, însă, în vederea finanțării lucrărilor și serviciilor prevăzute în Partea E a Acordului de împrumut, a fost întocmit la data de 5 mai 2015 Acordul de Grant între Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare, acordat prin intermediul acestui Fond de Investiții pentru Vecinătate al Uniunii Europene.

Respectiv, acest Acord de modificare a fost elaborat în vederea modificării prevederilor Acordului de împrumut care se referă la Acordul de finanțare FIV și stipulării mecanismului final de finanțare a serviciilor de supervizare și a lucrărilor de construcție a unor variante de ocolire a drumurilor naționale.

În această ordine de idei și ținând cont de faptul că acest proiect de lege este unul tehnic, pentru aducerea în concordanță a Acordului de împrumut din 2013 cu realitatea efectivă și mecanismul efectiv de acordare a mijloacelor de grant din Fondul de Investiții pentru Vecinătate Guvernului Republicii Moldova, rugăm frumos susținerea dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim, domnule Rapcea.

Și în continuare...

Vă mulțumim.

Atît.

Și în continuare, o rugăm pe doamna Buliga, președintele Comisiei politice externe și integrare europeană, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Poftiți, doamnă Buliga.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi deputați,

În cadrul comisiei a fost examinat acest proiect de lege. În rezultatul examinării am constatat că această modificare se încadrează perfect în categoria tratatelor internaționale supuse examinării și ratificării de către Parlament. Prezentul acord, care a fost semnat la 8 iunie 2016, vine să modifice Acordul de împrumut dintre Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în valoare de 150 milioane de euro, semnat la 28 iunie 2013 și ratificat prin Legea nr.191 din 12 iulie 2013.

Inițial, în conformitate cu prevederile acestui Acord de împrumut, Partea E urma să fie finanțată prin intermediul Fondului de Investiții pentru Vecinătate, semnat între Guvernul Republicii Moldova și FIV.

Ulterior, în vederea finanțării lucrărilor și serviciilor prevăzute în această parte a acordului, a fost întocmit Acordul de grant dintre Moldova și Banca

Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare în cadrul proiectului IV de reabilitare a drumurilor din Republica Moldova în sumă de 15 milioane, la fel care a fost ratificat prin Legea nr.190 din 5 noiembrie 2015.

Respectiv, a apărut necesitatea modificării prevederilor Acordului de împrumut în partea ce ține de mecanismul final de finanțare a lucrărilor și serviciilor prevăzute în Partea E a acordului.

Ratificarea prezentului acord nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat, a fost susținut de comisiile parlamentare. De aceea rog, onoratul Plen, să adoptăm această lege în prima și a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim mult, doamnă Buliga.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Îl rugăm pe domnul Creangă, eventual de pe loc, să ne prezinte coraportul Comisiei economie, buget și finanțe la acest subiect.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru ratificarea Acordului de modificare nr.1 la Acordul de împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a drumurilor din Republica Moldova și, cu majoritatea voturilor, propune proiectul de Lege spre examinare și adoptare în plenul Parlamentului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim mult, domnule Creangă.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.394 din 6 octombrie 2016. Vom reveni la procedura de vot la ora 12.00, precum a fost stabilit.

Și în continuare, onorat Plen, vă propun pentru dezbateri subiectul nr.3 de pe ordinea de zi suplimentară, proiectul de Lege nr.13 din 2 februarie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. La fel, proiect de lege pentru lectura a doua.

Și-l rugăm pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe, în contextul avizelor prezentate de către comisiile parlamentare, deputați, Guvernul Republicii Moldova și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, a examinat pentru lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, înaintat

cu titlu de inițiativă legislativă de către deputații Corneliu Dudnic și Demian Caraseni și comunică următoarele.

Avizul Guvernului pe marginea acestui proiect de lege este pozitiv, cu excepția alineatelor (1) și (2) de la punctul 2, articolul II din proiectul de lege.

Astfel, comisia propune a fi excluse din proiectul de lege propunerile de modificare a alineatului (10) și alineatului (11) ale articolului 6 din Legea cu privire la zonele economice libere nr.440 din 27 iulie 2001, și anume permiterea producerii în zonele economice libere nu doar a mărfurilor industriale, ci și a altor mărfuri, deoarece acest fapt ar depăși scopul înființării zonelor economice libere.

Adițional, în contextul avizului Guvernului Republicii Moldova, comisia propune completarea articolului 2 al Legii nr.440 cu noțiunea „producție industrială a mărfurilor” în vederea efectuării unei clarități în raport cu procesul de producție industrială derulat în cadrul zonelor libere și anume:

„*producție industrială a mărfurilor* – asta înseamnă producție în al cărei proces materia primă și semifabricatele sînt transformate în produs finit cu utilizarea echipamentelor industriale”.

Totodată, în contextul amendamentului deputatului Dudnic și avizului Guvernului, punctul 3 din articolul II al proiectului de lege se propune a fi expus în următoarea redacție:

„Articolul 7 se completează cu alineatul (4²) avînd următorul cuprins:

„Asupra mărfurilor și serviciilor care nu au fost prelucrate suficient în zona liberă, la scoaterea lor din zonă pe restul teritoriului vamal al Republicii Moldova se extind prevederile legislației vamale și ale acordurilor internaționale la care Republica Moldova este parte în partea ce se referă la mărfurile importate utilizate pentru producerea mărfurilor autohtone.”

Pornind de la cele expuse și ținînd cont de avizele pozitive ale comisiilor permanente și Guvernului Republicii Moldova, comisia propune Parlamentului proiectul de lege spre examinare și adoptare în lectura a doua, ca fiind lectură finală.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule președinte Creangă.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.13 din 2 februarie 2016.

Și, onorat Plen,

Vă propun să dezbaterem și să examinăm, la fel pentru lectura a doua, subiectul nr.4 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.75 din 2 martie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative. O rugăm foarte mult pe doamna Ivanov, președinte al Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, să ne prezinte raportul comisiei.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat proiectul de Lege nr.75 din 02.03.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, inițiativă legislativă înaintată de către un grup de deputați, aprobat în prima lectură în ședința plenară a Parlamentului la 8 aprilie 2016 și comunică următoarele.

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative are drept scop atribuirea statutului de municipiu orașelor: Cahul, Edineț, Hîncești, Orhei, Soroca și Ungheni. Totodată, sînt stabiliți indicatori calitativi și cantitativi care urmează a fi întruniți pentru ca autoritățile administrației publice locale să poată solicita acordarea unui nou statut.

În scopul pregătirii proiectului de lege pentru lectura a doua, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat propunerile și obiecțiile expuse de către deputații în Parlament, și anume includerea încă a două poziții, este vorba de orașele Ceadâr-Lunga și Strășeni, precum și obiecțiile Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, și a perfectat sinteza amendamentelor care este parte integrantă a prezentului raport.

De asemenea, comisia de profil menționează că din 9 iulie 2014 în procedură legislativă se află proiectul de Lege nr.279 pentru completarea Legii nr.764 din 27 decembrie 2001 privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova, bazată pe același concept și adoptată în prima lectură la 21 iunie 2014.

Reieșind din acest fapt și avînd în vedere prevederile alineatului (3) al articolului 56 din Legea pentru adoptarea Regulamentului Parlamentului, comisia propune Parlamentului comasarea acestora și luarea ca bază a proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative, deci proiectul nr.75 din ... 02.03.2016. (*Rumoare în sală.*)

Urmare a dezbaterilor, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, cu unanimitatea voturilor deputaților prezenți, a decis să propună Parlamentului spre examinare și adoptare proiectul de Lege nr.75 din 02.03.2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, în a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim mult, doamnă președinte.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.75 din 2 martie 2016. Vom reveni la procedura de vot la ora 12.00.

... Și în continuare, dragi colegi, vă propun să examinăm subiectul nr.1 din...

Domnule Gagauz,

Ați avut întrebări la proiectul acesta? Sînteți autorul amendamentelor?

Doamnă Ivanov,

Vă rugăm frumos, eventual, de pe loc, dacă ați putea să ne răspundeți.

Domnule Gagauz,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Fiodor Gagauz:

Да. Спасибо.

Я извиняюсь, скажите, пожалуйста, я упустил, вы Чадыр-Лунгу предлагаете включить или исключить?

(Voce nedeslușită din sală.)

Doamna Violeta Ivanov:

Deci a fost amendament pe care eu deja în raport parcă l-am menționat destul de clar. Da, se include Ceadâr-Lunga și Strășeni, a fost acceptat amendamentul.

Domnul Andrian Candu:

Dacă a fost clarificat și acest subiect, acum chiar încheiem dezbaterile la proiectul nr.75 din 2 martie 2016.

Și în continuare, îl rugăm pe domnul Deliu să ne prezinte următorul proiect de lege și în calitate de autor, dar și membru al Biroului permanent, și anume subiectul nr.5 de pe ordinea de zi, proiectul nr.390 din 30 septembrie 2016.

Vă rugăm frumos, la tribuna principală. *(Gălăgie în sală.)*

Sau dacă vreți, mai revenim după următorul subiect, domnule Deliu.

Revenim? Dacă vreți, la următorul.

Bine, următorul. Bine, nu următorul, actualul.

Domnule Deliu,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Tudor Deliu:

Stimați colegi,

Se propune un proiect de Hotărîre pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului nr.9 din 28 ianuarie 2015 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului.

Și anume la anexa nr.5, poziția „Secretar” se completează cu textul „Cobzac Grigore – Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova”, iar la anexa nr.6, poziția „Cobzac Grigore – Frațiunea parlamentară a Partidului Liberal Democrat din Moldova” se exclude.

Acum pentru tălmăcire, așa. Deci, domnul Cobzac este membru al Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, iar în Comisia drepturile omului și relații interetnice Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova nu are nici un reprezentant. De aceea noi am convenit ca un reprezentant din Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, domnul Cobzac, să fie transferat în Comisia drepturile omului și relații interetnice. Aceasta este toată filosofia acestui proiect.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Deliu.

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim foarte mult.

Se încheie dezbaterile și la proiectul nr.390 din 30 septembrie 2016.

Vă mulțumim foarte mult.

Trecem la procedura de vot la ora 12.00.

Și în continuare, proiectul nr.397 din 11 octombrie 2016.

Îl rugăm pe domnul Eșanu să ne prezinte acest proiect de Lege pentru modificarea și completarea articolului 10 din Legea cu privire la Agentul guvernamental.

Poftiți.

Domnul Nicolae Eșanu – viceministru al justiției:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Proiectul de lege supus atenției dumneavoastră vine să asigure aducerea în concordanță a articolului 10 din Legea cu privire la Agentul guvernamental cu Hotărârea Curții Constituționale, prin care a fost declarată neconstituțională prevederea privind neaplicarea față de materialele aflate în dosarul Agentului guvernamental pe marginea unei cauze aflate pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului, a prevederilor Legii privind accesul la informație.

Din această perspectivă, noi propunem ca legea să stipuleze expres că aceste prevederi se aplică, însă având în vedere faptul că dosarul, după ce se finalizează cauza la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, este transferat în arhiva Ministerului Justiției, Agentul guvernamental nu mai este în posibilitatea de a furniza informații. Și de aceea noi propunem ca informațiile să fie solicitate de la autoritățile care au emis sau autoritățile care păstrează documentele care s-au aflat în dosarul Agentului guvernamental.

De asemenea, având în vedere faptul că procedura soluționării amiabile este o procedură secretă, noi propunem ca în alineatul (5) să se prevadă, în mod expres, că prevederile Legii privind accesul la informație nu se aplică în privința ... declarațiilor unilaterale privind soluționarea amiabilă.

Rugăm susținerea proiectului.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Întrebări în adresa autorilor.

Domnule Ghilețchi,

Vă rog frumos, prima intervenție.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule viceministru,

Eu cred că ceea ce-ați spus dumneavoastră face sens, evident...

Doar o întrebare. Eram curios, pînă acum Agentul guvernamental făcea publică această informație ori nu era...?

Domnul Nicolae Eșanu:

Nu.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Atunci de ce era parcă nevoie? Mie mi se părea logic, e firesc, așa cum este scris în lege, pînă nu este o decizie definitivă din partea Curții Europene a Drepturilor Omului, el nu poate ... să facă publică, nici corespondența, nici alte elemente care țin de confidențialitatea cazului examinat. De ce era nevoie de o asemenea... sau e o protecție suplimentară? Ca să înțeleg, înc-o dată, necesitatea acestui proiect de lege.

Domnul Nicolae Eșanu:

Anterior sau la momentul ... de fapt nu, pînă la Hotărîrea Curții Constituționale, nici o informație din dosar Agentul guvernamental nu o putea furniza, dar trebuie să ținem cont ... de faptul că această informație se referă nu doar la corespondența cu Curtea, ci la un cerc mult mai larg de informații, deoarece în dosarul Agentului guvernamental se află inclusiv informații furnizate de autoritățile publice din Republica Moldova care sînt necesare pentru ca Agentul guvernamental să-și formuleze opiniile sale pe marginea cauzelor aflate pe rolul Curții.

Și deci, noi acum o să prevedem că, în principiu, pot fi solicitate acele informații care se află în dosar, dar corespondența în partea ce ține de soluționarea posibilității încheierii, emiterii unei declarații unilaterale despre recunoașterea încălcării de către Republica Moldova, ... această parte numai să rămînă secretă. Restul o să putem s-o facem publică.

Mulțumim.

Dacă este necesar, eu pot să încerc să explic mai multe ... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghilețchi,

Vă rugăm frumos, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da. Vă mulțumesc.

O scurtă precizare. Deci, să înțeleg că dumneavoastră anticipați asemenea situații? Sau acest proiect de lege s-a născut din cauza că au fost încercări să fie făcute publice aceste informații? Sau, pur și simplu, este, din nou, o protecție a Agentului guvernamental și a acestei relații cu Curtea Europeană pentru Drepturile Omului?

Domnul Nicolae Eșanu:

Nu, situația este inversă, au fost solicitări privind accesul la informații. Agentul guvernamental a refuzat să furnizeze informații, deoarece legea, în varianta votată de Parlament, prevedea că sînt confidențiale, s-a ridicat excepția de

neconstituționalitate și Curtea Constituțională a declarat neconstituționale prevederile care interziceau furnizarea informației și astăzi noi prevedem că se vor furniza informațiile, cu excepția corespondenței ce ține de reglementarea amiabilă a cauzei aflate pe rolul Curții Europene.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Ați clarificat subiectul.

Vă mulțumim foarte mult, domnule Eșanu.

Nu mai sînt alte întrebări. O rugăm frumos pe doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Poftiți.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat Parlament,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de Lege nr.397 pentru modificarea și completarea articolului 10 din Legea nr.151 din 30 iulie 2015 cu privire la Agentul guvernamental, inițiativă legislativă a Guvernului.

Așa cum a menționat și domnul ministru, proiectul de lege are drept scop executarea Hotărîrii Curții Constituționale nr.16 din 18 mai 2016 privind excepția de neconstituționalitate a prevederilor articolului 10 alineatul (4) din Legea cu privire la Agentul guvernamental, urmărind asigurarea eliminării constrîngerilor asupra dreptului de acces al persoanelor la materialele din dosarele ce se află în procedura Agentului guvernamental.

În hotărîrea sa Curtea a menționat că Legea privind accesul la informație a fost adoptată întru dezvoltarea dispozițiilor articolului 37 din Constituție în scopul cărei... în scopul creării unui cadru normativ general privind condițiile de realizare a dreptului de acces al cetățenilor la informații deținute de autoritățile publice.

De asemenea, Curtea a relevat că norma la articolul 10 alineatul (4) din Legea cu privire la Agentul guvernamental, supusă controlului de constituționalitate, vizează restrîngerea dreptului la informație protejat de articolul 34 din Constituție.

În rezultatul examinării, membrii Comisiei juridice, numiri și imunități, cu votul unanim, au propus proiectul de Lege nr.397 din 11 octombrie 2016 spre examinare și aprobare de către Parlament în prima lectură.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult, doamnă Apolschii.

Încheiem dezbaterile la proiectul nr.397 din 11 octombrie 2016. Vom reveni la procedura de vot.

Și în continuare, dragi colegi, vă rog să examinăm subiectul nr.3 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii privind administrarea și deetatzarea proprietății publice.

Prezintă proiectul domnul Triboi, viceministru al economiei, proiectul nr.266 din 15 iunie 2016.

Vă rugăm frumos.

Poftiți.

Domnul Valeriu Triboi – *viceministru al economiei:*

Stimate domnule Președinte,

Stimați domnii deputați,

Guvernul propune spre examinare proiectul de Lege cu privire la modificarea și completarea Legii nr.121 din 4 mai 2007 privind administrarea și deetatzarea proprietății publice, care urmărește două scopuri.

Primul. Substituirea din lista bunurilor nepasibile de privatizare a Societății pe Acțiuni „CET-1” și Societății pe Acțiuni „CET-2” cu Societatea pe Acțiuni „Termoelectrica”, ca urmare a reorganizărilor celor două întreprinderi.

Și al doilea. Excluderea din lista bunurilor nepasibile de privatizare a Întreprinderii de Stat Editura de Imprimare „Statistica”, urmare a solicitării Biroului Național de Statistică.

Mulțumesc și rog susținerea proiectului.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Golovatiuc,

Vă rog frumos.

Poftiți, prima intervenție.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

...когда мы на комиссии рассматривали данный вопрос, я связался с руководством Национального бюро статистики и уточнил. Дело в том, что исключение из списка объектов, не подлежащих приватизации, Editura „Statistica” было сделано по предложению бывшего руководства Национального бюро статистики год назад.

У нынешнего руководства есть определенные виды и программа, как использовать данный объект недвижимости. Есть расчеты, то есть, есть действующая программа, и тогда комиссия приняла решение для... вернее, до вынесения вопроса на пленарное заседание связаться с действующим руководством Национального Бюро Статистики и уточнить, насколько это так. Было это сделано или нет?

Потому что я сейчас пытался позвонить, но вне зоны телефон.

Domnul Valeriu Triboi:

Nu a venit nici un demers de la dumnealor și important este să menționez și faptul că totuși este un domeniu liberalizat, cum am spus-o și la comisie, mai mult decât atât, ei deja sînt în pierderi pentru 2016. Dacă, de exemplu, în 2012 aveau

1 milion 800 ca venituri, acum sînt deja în pierderi și din acest considerent noi propunem s-o excludem.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Golovatiuc,

Cred că la acest subiect domnul Creangă ar vrea să vă spună ceva, dacă permiteți, ca președinte al comisiei. Ca președinte al comisiei, fiindcă s-a discutat acest subiect.

Domnule Creangă,

Vă rugăm frumos.

Poftiți.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimați colegi deputați,

În scopul executării deciziei Comisiei economie, buget și finanțe, am luat legătura cu directorul Valcov, unde am discutat problema respectivă. Dumnealui mi-a confirmat încă o dată că nu are obiecții asupra acestui proiect de lege, adică este de acord cu poziția Guvernului.

Totodată, ieri, am avut o întrevvedere suplimentară și cu directorul Agenției Proprietății Publice, unde am mai discutat suplimentar acest subiect, de asemenea, ne-a confirmat poziția Guvernului, că se exclude din listă.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Domnule Reidman,

Poftiți, intervenția dumneavoastră.

Domnul Oleg Reidman:

Да, спасибо.

Господин министр,

Извините, но из текста закона не совсем ясно – СЕТ-1 и СЕТ-2 заменяются «Термоэлектрикой»?

Domnul Valeriu Triboi:

Da.

Domnul Oleg Reidman:

În complex?

Domnul Valeriu Triboi:

Da.

Domnul Oleg Reidman:

И не СЕТ-1, ну СЕТ-2 понятно, она там главное, и СЕТ-1 не исключается из состава приложения, который говорит о неприватизируемых предприятиях. «Термоэлектрика» остается в этом составе не подлежащей приватизации. Așa ori nu? Потому что în text nu este clar.

Domnul Valeriu Triboi:

De ce se substituie СЕТ-1? În urma reorganizării СЕТ-1, СЕТ-2.

Domnul Oleg Reidman:

Asta-i clar, asta eu știu.

Domnul Valeriu Triboi:

Nu, nu, am vrut să vă spun că acum în lista bunurilor pasibile neprivatizării... privatizării sînt ca număr СЕТ-1, СЕТ-2 și în cazul acesta noi substituim aceste două companii cu o singură denumire – „Termoelectrica”.
(*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule viceministru.

Nu mai sînt întrebări în adresa dumneavoastră.

Vă mulțumim mult.

Și în continuare, îl rugăm pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.121 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.745 din 10 iunie 2016 și comunică următoarele.

Proiectul de lege derivă din necesitatea excluderii ambiguităților în interpretarea prevederilor articolului 24 alineatul (3) în partea ce ține de aprobarea de către Guvern a unui regulament suplimentar care ar stabili cum se efectuează modalitățile de privatizare, normă inclusă prin Legea nr.158 din 2014 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Modalitățile de privatizare stabilite la articolul 23 al Legii privind administrarea și deetatizarea proprietății publice sînt reglementate prin acte speciale aprobate de Guvern, conform prevederilor articolelor 39, 40, 41, 42, 43, 44, 44¹, 50, 51, 53 și 54, care reglementează fiecare modalitate de privatizare în parte, astfel decăzînd necesitatea aprobării unui regulament unic, conform completărilor operate în Legea nr.158 din 2014.

Propunerea de excludere din lista bunurilor nepasibile de privatizare a SA „Centrala Electrică de Termoficare nr.1” și substituirea SA „Centrala Electrică de

Termoficare nr.2” cu SA „Termoelectrica” vine ca rezultat al fuzionării agenților economici menționați prin absorbție și redenumirea SA „Centrala de Termoficare nr.2” în SA „Termoelectrica”.

În proiectul de lege autorii mai propun de exclus din lista bunurilor nepasibile de privatizare a Întreprinderii de Stat Editura de Imprimare „Statistica”, argumentând prin situația dificilă a întreprinderii, determinată de necesitatea investițiilor considerabile pentru asigurarea viabilității economice a rețelei editoriale și a profitabilității pe piețele cu concurența sporită, eficientizării și dotării întreprinderii cu un sistem modern de gestiune.

Urmare a examinării proiectului de lege, comisia, cu votul majorității membrilor prezenți, s-a pronunțat pentru examinarea și aprobarea în primă lectură a proiectului de lege în plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult, domnule Creangă.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.266 din 15 iunie 2016 și vom reveni la procedura de vot la ora 12.00.

În continuare, însă, onorat Plen, vă propun să examinăm următorul subiect de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.283 din 23 iunie 2016 pentru modificarea și completarea Legii cu privire la energia termică și promovarea cogenerării.

Îl rugăm frumos pe domnul Triboi să revină la tribuna principală.

Poftiți.

Domnul Valeriu Triboi:

Stimate domnule Președinte,

Stimați domnilor deputați,

Guvernul propune spre examinare proiectul de Lege de modificare a Legii nr.92 din 29 mai 2014 privind energia termică și promovarea cogenerării. Este elaborat în scopul de a exclude conflictul dintre prevederile Legii cu privire la energetică și legile speciale în domeniul aprobat în acest an.

În contextul elaborării și promovării unui nou proiect de Lege cu privire la energetică, se propune divizarea consumatorilor de energie termică în două categorii, și anume: consumatori casnici și noncasnici.

Reieșind din noțiunile respective, va fi clar că în sectorul energiei termice doar consumatorul noncasnic urmează să suporte cheltuielile ce țin de procurarea, instalarea, sigilarea, verificarea metrologică, repararea echipamentelor de măsurare.

Rog susținerea proiectului.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În adresa autorului sînt întrebări.
Vă rugăm frumos, domnule Reidman.
Poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Da. Mersi.

Господин министр,

Неясно, с какой целью потребители разделены на две таких категорий в отношении продукта этого, термоэнергии? По всем рыночным правилам все должны быть равны и т.д. С какой целью делятся потребители на бытовых и небытовых?

Потом будет второй вопрос в связи с этим, но с какой целью? Какая цель?

Domnul Valeriu Triboi:

Ca persoanele fizice să nu ... Să nu aibă cheltuieli persoanele fizice pentru contoare metrologice, metrologie și instalarea lor.

Domnul Oleg Reidman:

И все?

Domnul Valeriu Triboi:

Da.

Domnul Oleg Reidman:

И все.

Domnul Valeriu Triboi:

Deoarece ei sînt cei care plătesc, practic, și tarifele pentru energia termică, electrică, gaze naturale.

Domnul Oleg Reidman:

Тогда второй вопрос возникает здесь. В связи с наличием в нашей стране, в нашем обществе нового, так сказать, относительно нового класса, да – фермеры, предположим, и прочие, которые в своем домашнем хозяйстве производят, предположим, молоко, известно, что ... больше всего на подворьях крестьян производят молоко и для приготовления кормов, особенно зимой, используют термоэнергию, да? Они являются какими потребителями – бытовыми или нет? И как вы их будете разделять?

Domnul Valeriu Triboi:

Noncasnice acelea sînt cred că întreprinderi ori ...

Domnul Oleg Reidman:

Nu și întreprindere.

Domnul Valeriu Triboi:

Individuală.

Domnul Oleg Reidman:

Он дома ... Ну, хорошо, întreprindere individuală, а он здесь живет, он здесь производит молоко, он его сдает на пункт приема молока.

Domnul Valeriu Triboi:

Trebuie să fie persoană individuală, domnule deputat.

Domnul Oleg Reidman:

Nu, nu. Как его можно разделить? Это его дом, это его домашнее хозяйство. В конце концов, даже если у него одна корова только для себя, а излишки он сдает, скажите мне, как его разделить на noncasnice и casnice?

Domnul Valeriu Triboi:

Experiență avem deja și acum ...

Domnul Oleg Reidman:

Experiența a fost nereușită în acest sens. Pentru lectura a doua ... Хотя это концептуальная вещь – разделение, и это одна из самых главных вещей, она далеко идущая, на мой взгляд. Следом за этим вы будете изменять тарифы и устанавливать разные тарифы для домашних хозяйств и для не домашних хозяйств. В результате вы захотите, как бы, чтобы домашние хозяйства сэкономили, чтобы люди сэкономили на более низком тарифе, да, и эти люди будут тратить свои же сэкономленные деньги на более дорогие, ценные на продукты первой необходимости, на товары и услуги, которые они потребляют. Будьте осторожны с этим, это неправильное разделение. Это неправильное разделение – casnice și noncasnice.

Я понимаю: можно разделять потребителей по типу энергии, например в электричестве, да, однофазное, трехфазное, там, высокое напряжение – 2 и 4 киловольт, 220 вольт и т.д. Там еще можно это делать, там разные потребители разного качества продукта, а в термоэнергии мне кажется, что это неоправданная вещь.

Domnul Valeriu Triboi:

Noi vă mulțumim.

În lectura a doua vom discuta la comisie.

Domnul Oleg Reidman:

În lectura a doua ... Это же принципиальная вещь, вы это вводите здесь, это концептуальное содержание того, что вы делаете в этом Законе № 283. Если мы сейчас это примем, то во втором чтении нам нечего делать с этим. Вот в чем дело.

Я предлагаю воздержаться и еще раз поработать с этим законом.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Bolea.

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Domnule ministru,

Referitor la noțiunea care dumneavoastră o dați în acest proiect de lege „consumator noncasnic”. Eu citesc: „Persoana fizică sau juridică ce procură energie termică în alte scopuri decât pentru propriile necesități casnice”. Nu considerați dumneavoastră că pentru „altele propriile necesități”, cuvântul „casnice” nu este potrivit aici în această noțiune?

Deoarece ați vorbit și ați răspuns la întrebarea, de ce noi modificăm noțiunile și divizăm consumatorul casnic de noncasnic. Consumatorul casnic este persoană fizică, da. Consumatorul noncasnic tot vedem persoană fizică sau juridică care va trebui să achite ... Aceeași persoană fizică despre care dumneavoastră spuneți că o excludeți din categoria persoanelor care vor trebui din contul propriu să efectueze verificarea contoarelor ș.a.m.d. Dar la consumatorul noncasnic aceeași persoană fizică persistă aici. Și alte necesități decât cele casnice. Deci este o disconcordanță între noțiuni.

Domnul Valeriu Triboi:

E clar că pentru persoana fizică la care energia termică este în scopurile de a se încălzi în spațiul lui, asta este persoană ... Deci el își utilizează energia pentru propriile necesități...

Domnul Vasile Bolea:

Așa.

Domnul Valeriu Triboi:

... nu în alte scopuri. Care a spus și domnul Reidman.

Domnul Vasile Bolea:

Care alte scopuri poate să aibă persoana fizică procurând energia termică?

Domnul Valeriu Triboi:

Poate să facă o afacere în interiorul apartamentului care ... Știți cum avem...

Domnul Vasile Bolea:

Și iarăși întrebarea, cum o să divizați dumneavoastră persoana fizică care face un „handmade” acasă, da, de persoana juridică care la uzină încălzește un bloc, eu nu știu, unde coase haine?

Domnul Valeriu Triboi:

Asta și am propus ca în comisie să identificăm, cum mecanismul să-l facem, împreună cu dumneavoastră.

Domnul Vasile Bolea:

Mulțumesc.

Dumneavoastră ați încurcat noțiunile și de acum vreți ca noi să vi le descurcăm.

A doua întrebare în acest context. Eu citesc proiectul de Lege următor nr.284 cu privire la energetică. Dumneavoastră ați spus că proiectul nr.283 vine ca și suport, da, pentru a aduce în concordanță legislația, inclusiv cu următorul proiect nr.284. În proiectul nr.284 noi avem aceleași noțiuni „consumator casnic”, „consumator noncasnic”, dar avem și a treia noțiune „consumator final”, unde consumator final este consumatorul casnic și consumatorul noncasnic care procură energie, gaze naturale pentru consum propriu.

De ce n-ați inclus și această noțiune de „consumator final” în Legea cu privire la energia termică și promovarea cogenerării?

Domnul Valeriu Triboi:

Deoarece nu avem consumator final la energia termică.

Domnul Vasile Bolea:

Poftim?

Domnul Valeriu Triboi:

Eu cred că ... Am un expert.

Dacă îmi permite domnul Președinte.

Domnul Andrian Candu:

O să vă permitem.

Da, vă rog doamnă.

Microfonul nr.2, lângă domnul Eșanu, dacă pot să includă tehnicienii.

Nu, nu, o clipă.

Microfonul nr.2.

Vă rugăm frumos prezentați-vă.

Doamna Veronica Muruziuc – *consultant în cadrul Ministerului Economiei:*

Legea energiei este lege cadru pentru întregul sector al energiei electrice și noțiunea de „consumator final” vine în contextul în care în Legea energiei electrice și în Legea gazelor naturale care au fost votate în mai anul curent există asemenea noțiuni.

De ce a fost introdusă? Pentru că în sectorul energiei electrice și al gazelor naturale poate să existe noțiunea de „consumator angro”, pentru că în sectorul

energiei electrice și al gazelor naturale poate să existe piața angro și piață cu amănuntul.

În sectorul energiei termice acest lucru nu poate exista, respectiv, nu avem nevoie de noțiunea de „consumator final”, pentru că nu avem „consumator angro”.

Domnul Vasile Bolea:

Nimic nu este clar.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Palihovici,

Vă rog frumos, poftiți.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule viceministru,

Eu în continuarea întrebărilor adresate de domnul Reidman și de domnul Bolea, pentru a avea mai multă claritate, vă propun un amendament la articolul 5 unde avem noțiunea de „consumator noncasnic” să excludeți „fizică sau” și să păstrăm „persoana juridică ce procură energie termică în alte scopuri decât pentru propriile necesități”, putem lăsa și „inclusiv producătorii”, da „necesități casnice” se exclude, fiindcă confuzia este mare. În cazul dat, dacă nu se acceptă acest amendament, propunerea mea ar fi să excludem proiectul de pe ordinea de zi, ca ministerul să gândească metoda clară cum divizăm noi consumatorul casnic de cel noncasnic.

Și vă dau un exemplu: sînt meșteri populari care în casa lor muncesc, produc ceva. Ei cum împart energia tehnică, cît din ea este consum personal, casnic și cît poate fi atribuit la consum necasnic? Deci asta este greșit. Noi avem o categorie mare, de exemplu, de patentari care muncesc în casa proprie, ei prestează anumite servicii de la domiciliu. Înseamnă că categoria energiei cum va fi calculată termică, noncasnică?

Domnul Valeriu Triboi:

Noncasnică. Dacă va fi pe bază de patentă, iarăși, dacă îmi permiteți, totuși am un expert care poate aici să mă ajute.

Doamna Liliana Palihovici:

Nu poate să fie... Exact. Dar eu vreau să vă spun punctul meu de vedere, ea nu poate fi calculată noncasnică, fiindcă aici este domiciliul persoanei, este o persoană cu dizabilități, spre exemplu. Ea croșetează, ea trăiește în casa ei, din croșetat ea vinde și cîștigă ceva. Cum ... în ce categorie îl punem, în casnic sau noncasnic? Eu îl consider în casnic, dar cineva îl poate interpreta noncasnic și să-i pună o taxă mai mare.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Eșanu,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Nicolae Eșanu:

Mulțumim.

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Propunerea privind excluderea noțiunii de „persoană fizică” conceptual nu poate fi acceptată, deoarece persoana cu statut de persoană fizică poate activa în două ipostaze. Persoană fizică care desfășoară activități sau consumă resurse pentru necesitățile personale și aceeași persoană, fiind înregistrată în calitate de întreprinzător individual, avînd un patrimoniu unic, dar două mase patrimoniale distincte, este și agent economic care poate consuma resurse în cantități mult mai mari decît persoane juridice.

Deci problema care ați invocat-o este legitimă pentru a face distincție între consumul persoanei fizice pentru necesități personale sau pentru activități economice, dar categoric ele nu pot fi excluse din definiție, deoarece persoanele fizice desfășoară activități economice și în această parte ele sînt tratate de legislația Republicii Moldova nu doar în acest caz, ci și în cazul altor reglementări ca și persoanele juridice. Deci decizia trebuie să fie nu aici, ci la modalitatea de a face distincție între faptul dacă consumul ține de masa patrimonială afectată vieții personale sau activității profesionale sau, eventual, economice.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Palihovici,

Vă rog frumos, ați avut a doua întrebare.

Poftiți.

Doamnă Palihovici,

Vă rog frumos, poftiți.

Doamna Liliana Palihovici:

Mulțumesc.

Eu de ce am propus să excludem cuvîntul „fizică”, fiindcă este la consumator casnic unde este scris clar că-i persoană fizică care consumă în interes casnic energia. Dincoace lăsați, persoană juridică, odată ce el prestează o ...

Domnule Eșanu,

Întrebarea este că acest proiect nu ne dă o înțelegere clară cum va fi divizat. Pînă unde-i consumator casnic și care parte din energia termică va fi pusă ca cheltuială pe consumatorul noncasnic? Nu putem să divizăm atunci cînd omul trăiește în propria casă și are o activitate. Cum putem să-i calculăm lucrul acesta?

În structura actuală a sistemului energetic, și contoare, și tot cum este astăzi în apartamentele din Republica Moldova, nu ne permite o astfel de divizare.

Domnul Nicolae Eșanu:

Deci dumneavoastră vorbiți despre două lucruri diferite. Regimul juridic, adică reglementările aplicabile pentru o situație și alta, și posibilitatea stabilirii situației de fapt. Astea sînt lucruri diferite care nu trebuie să fie soluționate la etapa

stabilirii regimului juridic, ele trebuie să fie rezolvate la etapa stabilirii de fapt. Eventual, soluția foarte simplă poate să fie, stabilind o prezumpție în lege, și atunci ... pentru ca toată energia consumată de o persoană fizică este prezumată, consumată în scopuri casnice, urmînd ulterior ca furnizorul să asigure, din punct de vedere tehnic, diferențierea aceasta. Dar trebuie să înțelegem că lucrurile ce țin de fapt nu pot fi soluționate prin mecanisme juridice. Aceasta este problemă care ... apare nu doar aici.

Spre exemplu, cînd vorbim de urmărirea bunurilor pe care le are persoana, iarăși, și acolo avem regimuri diferite ale bunurilor, dar noi nu putem să stabilim regimul de urmărire în dependență de faptul dacă putem să stabilim la ce patrimoniu se atribuie bunul sau nu, deci este o problemă care apare nu doar aici, în foarte multe reglementări. Plus că noi o să venim și cu alte reglementări care o să ridice și mai mari probleme din punct de vedere al existenței diferitor mase patrimoniale într-o masă unică a persoanei.

Deci e clar, diferențierea trebuie făcută, dar nu la capitolul definiții. Pentru că dacă dumneavoastră excludeți de acolo, automat chiar dacă noi o să putem face defacto distincția între energia consumată în interes casnic și în cadrul activității economice, noi n-o să putem aplica regimuri diferite, pentru că sub definiții ele n-o să nimerească, o să fie doar persoanele juridice.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Triboi,

Mai aveți ceva de completat aici sau trecem la următorul...

Domnul Valeriu Triboi:

Aici noi și spuneam că în cadrul comisiei am putea să definitivăm mecanismul. Cum să devenim...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamnă Ciobanu,

Vă rog frumos, poftiți.

Doamna Maria Ciobanu:

Domnule viceministru,

Mie mi se creează impresia că acest proiect de lege, și anume divizarea consumatorilor în consumatori casnici și noncasnici, este o abordare sovietică. Cum se înscrie acest proiect, de exemplu, într-o economie de piață? (*Voce nedeslușită din sală.*)

În perioada sovietică, domnule Voronin, își asuma statul, furnizorul anumite cheltuieli, dar acum vor să le pună pe seama consumatorilor noncasnici.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnul Triboi.

Domnul Valeriu Triboi:

Deci pe seama consumatorilor noncasnici se pun cheltuielile contorului și verificărilor, pe seama consumatorilor casnici vor fi excluse aceste cheltuieli. Este o abordare normală.

Doamna Maria Ciobanu:

Sovietică.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Bolea,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Da. Eu îmi cer scuze, a doua întrebare a venit, iarăși, în contextul discuțiilor asupra acestui proiect.

Domnule ministru,

N-aș fi de acord cu abordarea dumneavoastră, mă refer la domnul Eșanu.

Noi avem persoane care exercită profesii libere, ei exercită profesii, nu fac business sau afaceri, mă refer la aceiași avocați. Noi avem persoane care își câștigă pâinea, înregistrându-se în calitate de patentari.

Și eu aici mă întreb: dacă o persoană fiind logoped, sau un profesor de muzică, sau un profesor de șah, la care vin acasă 2–3 copii, la domiciliu, el prestează acel serviciu, în bază de patentă, noi îl catalogăm drept persoană juridică sau persoană fizică care face antreprenoriat. Cum noi o să putem în acest sens mai departe să taxăm sau să tarifăm aceste persoane pe timp de iarnă, bunăoară?

De aceea, eu nu știu, propunerea mea, ceea ce a sunat și de la tribuna Parlamentului, să... proiectul acesta să-l remitem din nou în comisie, să ne gândim cum să facem, că aici, dacă o să-l votăm în prima lectură, la a doua lectură o să avem mari bătaii de cap.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Domnule președinte Creangă,

Nu considerați că poate, într-adevăr, luând în considerare că, uitați-vă, doar la un singur subiect am stat jumătate de oră, poate totuși este cazul să mai revenim în comisie pentru discuții, împreună cu autorii, ca să mai găsim formulările conceptuale, de altfel mai bune.

Domnule Creangă,

Poftiți.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Dacă sînt solicitări din partea colegilor deputați, noi am putea discuta suplimentar acest proiect de lege, pentru a identifica mecanismul. Însă, din punctul

meu de vedere, acest proiect de lege poate fi examinat pentru prima lectură, dar este voința dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Domnule viceministru Triboi,

Vă întreb și pe dumneavoastră dacă nu considerați că totuși e mai bine să-l mai amânăm puțin, ca să mai discutați în comisie subiectul acesta, inclusiv cu deputații care astăzi în plenul Parlamentului și-au expus mai multe îngrijorări și obiecții cu privire... conceptuale, de altfel, cu privire la calificarea persoanei fizice, juridice și multe, multe exemple care se pare că nu au fost luate în considerare sau insistați totuși să mergem pe lectura întâi.

Domnul Valeriu Triboi:

Domnule Președinte,

În toate comisiile noi am trecut proiectul dat și, practic, am avut avize pozitive de la majoritatea comisiilor. Cred eu că ar fi bine să-l examinăm.

Domnul Andrian Candu:

Eu vă înțeleg, dar comisia care nu prea are în obiectul său de activitate domeniul economic bănuiesc că, bineînțeles, o să vă dea aviz pozitiv.

Domnule Reidman,

Vă rugăm frumos.

Poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Mersi. Prin derogarea Parlamentului dacă eu am pus două întrebări, dar eu am o propunere, чтобы решить этот вопрос. Министерство должно быть готово к тому, что мы без изменения концепции о том, что потребители должны быть разделены, будем говорить не о потребителях, а об абонентах. Абонент, заключивший договор от себя лично, и абонент, заключивший договор от предприятия, пусть даже индивидуального, без оформления юридического лица. Тогда будет все ясно.

И если, не дай Бог, какой-то абонент, который заключил от себя договор и примет гостей, и в это время придет инспектор, то инспектор не скажет, что он открыл гостиницу? Știți? Așa.

Если вы согласны с таким подходом, мы можем сегодня голосовать в первом чтении, если нет – обратно в комиссию на доработку.

Domnul Valeriu Triboi:

Sînt de acord, sigur că-s de acord. În cazul acesta trebuie să găsim o modalitate cea mai... De aceea și vorbeam, că poate în lectura a doua să găsim mecanismul cum să rezolvăm situația dată. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,
La microfon, vă rugăm frumos.

Domnul Oleg Reidman:

Nu consumatori casnici ori noncasnici, abonatul din partea persoanei fizice ori din partea întreprinderii, fără persoana juridică, măcar.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Creangă,
Vă rog frumos.
Poftiți.

Domnul Valeriu Triboi:

Dacă poate să...

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc.
Domnule Președinte,
Văd că pînă la urmă nu se găsește consens pe aceste probleme. Eu propun totuși să-l mai examinăm o dată în comisie, ca să scoatem toate întrebările.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumim foarte mult.

Domnul Valeriu Triboi:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Se încheie dezbaterile și se retrage de pe ordinea de zi proiectul nr.283 din 23 iunie 2016, revenind în comisie în discuții, inclusiv dezbaterile conceptuale ale acestuia, pentru a găsi soluțiile menționate sau la problemele ridicate de deputații în plenul Parlamentului.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, se propune pentru examinare și dezbateri proiectul de Lege nr.284 din 23 iunie 2016 cu privire la energetică.

Vă rugăm frumos.

Poftiți.

Domnul Valeriu Triboi:

Stimate domnule Președinte,
Stimați domnilor deputați,

Guvernul propune spre examinare și aprobare proiectul de Lege cu privire la energetică în redacție nouă. Proiectul de lege are următoarele scopuri: ajustarea

cadrului legal pentru asigurarea implementării legilor cu privire la energetică, la energia electrică și gazele naturale, aprobate anul acesta în Parlament.

Principiile sînt următoarele. Sînt propuse o serie de prevederi care reglementează activitatea ANRE ce vizează administrarea, organizarea și transparența activității ANRE, examinarea reclamațiilor consumatorilor și altele.

Pentru asigurarea transparenței în activitatea ANRE, la fel, la propunerea Secretariatului Comunității Energetice, în proiectul de Lege cu privire la energetică a fost introdusă norma ce ține de procedura de numire a directorului Consiliului de administrare în bază de concurs, organizat de Parlament, pe principii și criterii profesionale.

Deoarece proiectul de Lege cu privire la energetică este elaborat pentru a aduce prevederile acestei legi în concordanță cu prevederile legilor speciale sectoriale, nu s-au identificat careva costuri din partea statului. Solicităm aprobarea acestei legi.

Vă mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Palihovici,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Doamna Liliana Palihovici:

Domnule viceministru,

Eu am o propunere. Spre exemplu, la articolul 1 al proiectului de lege vă atrag atenție asupra faptului că dați din nou noțiunile „consumator”, „consumator angro”, „consumator casnic”, „consumator noncasnic”, „consumator final”, aceste noțiuni sînt deja definite în Legea nr.107 din 27 mai 2016 cu privire la energia electrică și Legea nr.108 cu privire la gazele naturale. Iar Legea nr.780 cu privire la actele legislative spune că acele noțiuni care deja sînt definite în alte acte legislative votate anterior nu se repetă în noua lege, ci se face trimitere la ele.

De aceea propunerea mea este redactarea articolului 1, cu păstrarea noțiunilor care sînt noi și nu sînt pînă acum explicate și date de o altă lege. În caz contrar, s-ar putea în această lege să fie o mică schimbare și să avem conflict de noțiuni.

Domnul Valeriu Triboi:

Vă rog...

Domnul Andrian Candu:

Da, doamnă.

Vă rog frumos, tehnicieni dacă ar putea să pornească microfonul nr.2.

Da, vă rugăm frumos. Poftiți.

Doamna Veronica Muruziuc:

Încă o dată bună ziua.

În principiu, sînt de acord, doar atunci în textul legii o să fie foarte lungi frazele, pentru că va trebui să folosim „consumator casnic de energie electrică”, „consumator casnic de gaze naturale”, „consumator casnic de energie electrică”, „consumator casnic de gaze naturale”.

Noțiunea de aici este o noțiune generală și ea spune și de energie electrică, și de gaze, pe cînd în Legea nr.107 și Legea nr.108 la gazele naturale noi definim doar pentru sectorul energiei electrice. Dar eu cred că aceasta se poate rezolva. Urmează să discutăm, să vedem cum vor suna prevederile din lege, ca să nu fie prea îngreunate.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Palihovici,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Doamna Liliana Palihovici:

Chiar dacă vă pare că textul va fi prea lung, eu cred că el aduce claritate și trebuie să respectăm prevederile Legii nr.780.

Domnul Valeriu Triboi:

Noi acceptăm.

Doamna Liliana Palihovici:

Da.

Domnul Valeriu Triboi:

Noi acceptăm. O să venim cu redactări.

Doamna Liliana Palihovici:

La articolul 9 al proiectului de lege se menționează că autoritatea publică investită cu competențe de reglementare, monitorizare și supraveghere a sectoarelor energetice este Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică. Eu vă propun ca sintagma „agenția” să o substituiți cu „autoritatea”, fiindcă este clar că agențiile sînt în sistemul administrativ al Republicii Moldova, dar atunci cînd vorbim despre instituții care monitorizează, noi le numim autorități responsabile de monitorizarea și reglementarea într-un anumit domeniu.

Iarăși ține de noțiuni. (*Rumoare în sală.*) Poftim? Nu, din punctul meu de vedere, ar trebui corect în lege să fie scris „autoritate” și nu „agenție”.

Domnul Valeriu Triboi:

Pentru lectura a doua venim cu corectări.

Domnul Andrian Candu:

Doamna... Da, doamna Palihovici va face în scris amendamentele.

Domnule Bolea,
Vă rog frumos.
Poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Da, vă mulțumim.

Domnule ministru,

În context, articolul 9 din proiect la alineatul (8) prevede că Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică se aprobă de Consiliul de administrație al agenției.

Din câte eu cunosc, legea actuală prevede că Regulamentul de activitate și de funcționare al ANRE-lui este aprobat prin hotărâre de Guvern. Care a fost raționamentul de schimbare a regulilor de joc ca însăși agenția să stabilească regulile de joc sau regulile de activitate ale agenției?

Cum credeți dumneavoastră, ar apărea ... Aici ar putea apărea unele abuzuri din partea Consiliului de administrație care singur își va stabili drepturile sale, va diminua ceva din obligații. Și, respectiv, prin introducerea acestui alineat, vom avea foarte mari discrepante și posibil abuzuri din partea agenției sau a directorilor, sau a Consiliului de administrație. Poate ar trebui să menționăm, ca și în legea actuală, că Regulamentul de organizare și funcționare se aprobă prin hotărâre de Guvern sau poate prin hotărâre de Parlament?

Domnul Valeriu Triboi:

La moment 3/4 din regulamentul actual sînt prevederi din legi: Legea energiei electrice; gaze naturale. Dacă ridicați regulamentul, o să vedeți. Și în acest context, noi, practic, la indicația ... nu la indicația, la consultanța și Secretariatului Comunității Energetice, ei au venit cu propunerea ca să se facă un regulament exact privind atribuțiile ANRE. Și ei singuri să-l aprobe, ca să aibă o independență mai mare.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,
Vă rog frumos.

Domnul Vasile Bolea:

ANRE are independență, dar, totuși, se supune controlului parlamentar. Nu credeți că dînd o independență excesivă ANRE-lui, ei pot să iasă din frîu? Din punctul acesta de vedere. Da, ANRE-ul va scrie în Regulamentul de organizare și de funcționare prevederi din Legea cu privire la energetică, dar poate să schimbe virgulele sau să mai introducă o noțiune, sau vreun drept.

Domnul Valeriu Triboi:

Sînt deja prevederile legii care nu pot fi modificate sau cumva altfel tratate de către ANRE.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,
Precizare, poftiți.

Domnul Vasile Bolea:

Ele nu pot fi modificate, dar ele pot fi completate, extinse, lărgite, ceea ce nu este admisibil, înțelegeți? Din punctul acesta de vedere.

Acum a doua întrebare. Spuneți, vă rog, prevederile Legii nr.284 se referă inclusiv la activitatea Consiliului de administrație și la numirea directorilor ANRE-lui. Și aici, iarăși, se schimbă modalitatea de numire a directorilor. În primul rând, eu mă refer la articolul 10 alineatul (6), da. Dacă în legea actuală este prevăzut că directorii ANRE-lui de numesc gradual, adică doi directori pe perioadă de doi ani, doi directori pe o perioadă de patru ani ș.a.m.d., aici dumneavoastră prevedeți că directorii, toți cinci, adică ați micșorat numărul directorilor, da, sînt numiți pe o perioadă de șase ani de zile. Și respectiv după ce le expiră termenul nu există continuitate în ceea ce ține de administrarea agenției, în primul rând.

În al doilea rând, toți sînt numiți pe un termen de șase ani, nu există continuitate. Și a doua întrebare care aș vrea să v-o adresez, spuneți, vă rog, după adoptarea legii respective, directorii actuali ai ANRE-lui vor fi eliberați din funcție și va trebui să organizăm un nou concurs?

Domnul Valeriu Triboi:

Deci la început directorii au fost intenționat în așa fel numiți din doi, patru, șase ani, în așa fel ca să nu se întîmple ceea ce exact ați spus dumneavoastră. Deci urmare cînd acești directori își finalizează termenul lor, o să fie numit următorul director pe șase ani. Și atunci niciodată nu se va întîmpla că toți cinci odată vor dispărea.

Deoarece, de exemplu, actualii directori, unul termină în 2017, va fi numit următorul pe șase ani, următorul va fi în 2019, iarăși pe șase ani, deci cînd se finalizează termenul lor.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,
Precizare, vă rog frumos.

Domnul Vasile Bolea:

Odată cu aprobarea legii respective...

Domnul Valeriu Triboi:

Nu putem elibera ...

Domnul Vasile Bolea:

... există un nou mecanism de numire a directorilor. Actualii directori vor fi disponibilizați și va fi organizat un nou concurs?

Domnul Valeriu Triboi:

Își vor exercita funcțiile pînă își vor termina mandatul lor. Răspunsul.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Citiți cu atenție articolul 30 alineatul (1). Este forate bine scris ce se întîmplă cu actualii directori. Și asta-i și ideea că celui care îi expiră mîine, noul director va fi pe șase ani, altul există care îi expiră poimîine și tot așa mai departe, și va fi acea rotație pe care ați menționat-o.

Domnule Ghilețchi,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule viceministru,

În contextul întrebării adresată de doamna Palihovici, mie mi se pare că era mult mai logic dacă noi mai întîi adoptăm această lege și apoi legile cu privire la energia electrică, gazele naturale. Și dumneavoastră ați venit un pic așa invers cu ele și asta ne creează probleme.

Dar, totuși, referitor la acele definiții. Eu atunci, în ședința comisiei, și Parlamentul a acceptat, am făcut o propunere legată de consumatori și am introdus o nouă noțiune de „consumator noncasnic necomercial”. Care-i diferența dintre cel casnic și cel noncasnic? Este așa cum este prevăzut aici, cu excepția utilizării acestora în scopuri comerciale?

Dar noi avem persoane juridice care nu sînt ... adică, de fapt, sînt organizații necomerciale. Și atunci s-a acceptat. Iar în această lege dumneavoastră ați omis. Doar împreună cu dumneavoastră am vorbit. Și eu mă mir că un termen pe care l-am împrumutat din legislația altor țări europene „consumator noncasnic necomercial” nu se regăsește în această lege.

Evident că voi face o propunere pentru lectura a doua, dar vreau să vă întreb, adică de ce el nu a fost inclus? Atunci cînd am discutat și am votat Legea cu privire la energia electrică el a fost acceptat.

Domnul Valeriu Triboi:

Deci toate propunerile sînt pentru lectura a doua. Nu putem ... deci nu că nu putem, noi putem ... Dar am decis ca pentru lectura a doua să discutăm. Dar cred eu că domnul Eșanu, practic, la subiectul respectiv a și dat un răspuns.

Domnul Andrian Candu:

Domnul Ghilețchi.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Bine. Eu am adresat întrebare, nu știu dacă domnul Eșanu trebuie să răspundă, dumneavoastră sînteți autorul.

Domnul Valeriu Triboi:

Pentru lectura a doua discutăm.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Bine. Discutăm pentru lectura a doua ce ține de consumatori.

A doua întrebare. Iată în articolul 24 alineatele (4) și (5) se face diferență între consumatorii casnici și cei noncasnici, atunci când este vorba de instalarea, procurarea, sigilarea, verificarea metrologică a echipamentelor de măsurare.

Întrebarea mea este următoarea. Vroiam doar să știu, aici chiar nu cunosc cum stau lucrurile, pentru cei noncasnici cheltuielile sînt suportate de ei, pentru cei casnici cheltuielile sînt suportate de furnizori. Este o normă europeană sau mai mult e o normă locală a noastră? Adică, de ce există această diferență? Pentru că în primul caz costurile se includ în tarif, în al doilea caz nu înțeleg unde. Adică dacă le suportă acel noncasnic, în mod normal nu ar trebui aceste costuri să fie incluse în tarif. Iată vreau un răspuns clar la această diferențiere. Ea parcă face sens, dar, din nou, este o normă europeană sau este o normă pe care dumneavoastră aici o considerați, pentru contextul Republicii Moldova, binevenită?

Domnul Valeriu Triboi:

Este o situație în Republica Moldova, unde persoanele fizice sînt considerate ca ... deci le considerăm ca persoane casnice și persoanele juridice noncasnice.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Păi, dar pînă la urmă totuna includeți acest cost în tarif. Adică, parcă dăm impresia că aceste cheltuieli sînt suportate de furnizori, dar ele pe urmă sînt incluse în tarif.

Domnul Valeriu Triboi:

În tarif, dar acești bani sînt plătiți împreună cu cei noncasnici, nu numai persoanele casnice le plătesc.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Bine. Am înțeles.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamnă Domentî,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Doamna Oxana Domentî:

Mulțumesc.

Domnule ministru,

Eu am o întrebare legată de diversificarea furnizorilor de energie electrică. Să înțeleg că acesta este unul dintre elementele noi ale acestui proiect de lege. Iar odată cu apariția acestei diversificări a furnizorilor de energie electrică, există și

riscul că pot apărea pe piață și furnizori, poate, mai puțin serioși sau care nu au... din anumite motive obiective sau subiective nu pot furniza energia electrică, cum va garanta statul continuitatea neîntreruperii livrării energiei electrice către consumator, dacă există o procedură în cazul în care, din anumite motive, un anumit furnizor își stopează livrarea de energie electrică?

Domnul Valeriu Triboi:

Avem așa-numitul furnizor de ultimă opțiune care în orice caz își va prelua toți consumatorii care au fost deconectați de la furnizorii universali, simpli.

Doamna Oxana Domentii:

Și acest furnizor alternativ va livra energia electrică cu același tarif?

Domnul Valeriu Triboi:

Aici, la moment, noi gândim că da, noi asta vrem să facem, în așa fel ca furnizorul de ultimă opțiune să fie la același tarif. Dar în viitorul apropiat, eu cred că în viitorul de 5–6 ani, 10 ani, când deja piața va fi liberalizată, atunci, împreună cu Parlamentul, se va decide.

Doamna Oxana Domentii:

Nu știu dacă o să puteți să reușiți ca furnizorul de ultimă opțiune să vină cu același tarif cu cel care are contract permanent.

Și cea de-a doua întrebare ține, iarăși, de diversificarea furnizorilor de energie electrică. Eu, în calitate de consumator casnic, am dreptul să închei contracte cu mai mulți furnizori de energie electrică. Și ... cum veți gestiona acest proces? Ori am dreptul să am contract doar cu un singur furnizor? În cazul în care, spre exemplu, am mai multe contracte, unuia nu i-am plătit factura, unul îmi stinge lumina, eu trec la celălalt ș.a.m.d., trec pe la toți furnizorii. Există un mecanism în sensul acesta?

Domnul Valeriu Triboi:

În cazul în care persoana fizică are un contract cu un furnizor, numai după achitarea tuturor datoriilor față de furnizorul pe care l-ați avut până la moment și doriți să treceți la altul, numai în cazul în care ați achitat toate datoriile, puteți să vă deconectați și să vă conectați la alt furnizor. Persoana fizică nu poate avea două contracte.

Doamna Oxana Domentii:

Dar trecerea este automată sau ... o anumită perioadă de timp? Eu pot întrerupe în orice moment contractul cu orice furnizor și trece la celălalt furnizor?

Domnul Valeriu Triboi:

Dacă ați achitat toate datoriile, da, puteți avea alt contract și îl puneți la... îl înștiințați pe furnizorul cu care ați avut până la moment contract. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Oxana Domentii:

Aceste condiții sînt prescrise în lege?

Domnul Valeriu Triboi:

Da.

Doamna Oxana Domentii:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamnă Palihovici,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Doamna Liliana Palihovici:

Da. Eu îmi cer scuze că revin. Eu am doar o concretizare, pentru ca să decid a veni cu amendament la articolul 18 alineatul (1) sau nu.

Din punctul meu de vedere, acest alineat contravine Legii nr.190 din 1994 cu privire la petiționare care,... la prevederile articolului 8 alineatul (5) al acelei legi care spune că petițiile care conțin elemente de extraneitate se examinează în termen maxim de 90 de zile.

Dumneavoastră, în acest proiect de lege, veniți cu termenul de 2 luni plus alte 2 luni, ar fi 120 de zile, care contravine normei generale date pentru examinarea petițiilor în Republica Moldova. Și acesta este un subiect sensibil. Noi vorbim despre o lege care... un domeniu de prestare a serviciilor unde neapărat există tot felul de plîngeri și petiții.

De ce dați altă regulă de examinare a petițiilor cu un termen mult mai mare ca termenul general stabilit pentru restul domeniilor?

Domnul Valeriu Triboi:

Domnule Președinte,

Dacă îmi permiteți,...

Domnul Andrian Candu:

Da, doamnă, vă rog frumos.

Doamna Veronica Muruziuc:

... Deci, ideea este în felul următor. Noi stabilim o lege specială în favoarea consumatorilor, în primul rînd, derogînd de la legea generală și le stabilim un termen mai mare pentru examinarea petițiilor ca să fim siguri că se va clarifica operatorul sau furnizorul în problema dată. De ce 90 de zile? Este o prevedere din Directivă, deci de acolo este luat.

Și, în același timp, autoritatea care examinează această petiție, inclusiv agenția, va trebui să întrebe părerea altei autorități, pentru că la deciziile cu element de extraneitate este vorba de petițiile examinate de ANRE și ANRE

trebuie, eventual, să solicite părerea celeilalte autorități de reglementare din vecinătate. Este vorba de petițiile sau neînțelegerile în legătură cu interconexiuni sau ... acolo sînt implicați și operatorii de sistem din altă țară, nu numai de aici. Și, de aceea, au nevoie de mai mult timp.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Palihovici,
Vă rog frumos, poftiți.

Doamna Liliana Palihovici:

Eu anume despre asta și vorbeam că legea de bază prevede termenul maxim de 90 de zile. Dar dumneavoastră puneți 120 de zile... Și în cazul termenului maxim de 90 de zile se prevede deja posibilitatea de retransmitere a petiției la altă instituție, examinarea repetată, implicarea mai multor actori.

Atunci cînd legiuitorul a dat 30 de zile cu posibilitatea extinderii maxime, pînă la 90 de zile, anume de aceste elemente a ținut cont. Eu nu cred că este cazul ca un beneficiar de serviciu să aștepte 4 luni pînă lui i se examinează cererea. Autoritatea trebuie să facă tot posibilul ca soluția la petiția adresată să fie prezentată în termen de pînă la 90 de zile, cum este pentru toate domeniile.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.
Domnule Cobzac,
Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.
Domnule viceministru,

Noi ținem minte situația anilor '90, atunci cînd la bilanța agenților economici erau foarte multe obiecte sociale. Cheltuielile pentru întreținerea acestor obiecte sociale erau ca o piatră de moară legată de picioarele agenților economici, se așezau la sinecostul producției, producția devenea necompetitivă. Cu greu s-a reușit să se fugă de o asemenea situație. Obiectele sociale erau transmise la autoritățile publice locale ș.a.m.d.

Iată, în acest context, atunci cînd cheltuielile pentru asigurarea metrologică a consumatorilor casnici, practic, se așează pe umerii consumatorilor noncasnici, nu vi se pare că noi revenim la o asemenea practică, fie și minimă, dar, știți cum, este important că se face primul pas.

Domnul Valeriu Triboi:

Într-adevăr, se așează, eu spuneam, cam 50 la sută, nici 50, cred eu, 40 la sută pe agenții economici, asta a fost ideea noastră cînd am venit aici. Dar, mă rog, putem să discutăm orișice, putem să vedem cum rezeuim. Dar pentru consumatorii casnici, mai ales cei care-s... nu vreau să spun, care au o situație

foarte deplorabilă, este foarte dificil uneori ca să schimbe contorul, să testeze, să-l instaleze.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Cobzac,
Vă rog frumos, poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da dar asta este o abordare falsă atunci când noi spunem: iată, cetățenilor, noi vă micșorăm, vă diminuăm cheltuielile pentru asigurare metrologică și, totodată, noi îi punem într-o situație dificilă pe agenții economici care creează aceleași locuri de muncă ș.a.m.d. Repet, poate ... nu sînt consistente acestea, dar este importantă abordarea. Mie mi se pare una greșită. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Valeriu Triboi:

Cred că cu timpul lucrurile acestea, când va fi piață liberă, vor dispărea.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.
Domnule Triboi,

Dacă permiteți să vă pun și eu o întrebare. Ține de ultima analiză făcută de Secretariatul Comunității Energeticii Europene, acea analiză privind funcționalitatea, independența și eficiența ANRE, dacă vă aduceți aminte, raportul de evaluare făcut de Agenție. Și întrebarea este: dacă noul proiect de lege prevede în mare parte sau toate recomandările, ia în considerare toate recomandările Secretariatului General al Agenției Energetice?

Domnul Valeriu Triboi:

Da. Într-adevăr, domnule Președinte, urmare a acestei evaluări, noi, practic, am prevăzut toate propunerile de la Secretariatul Comunității Energetice în legea dată.

Domnul Andrian Candu:

Proiectul de lege, pur și simplu, e mai vechi decît raportul de evaluare. De aceea și vă întreb dacă s-a luat în considerare. Și dacă nu veți veni, eventual, cu alte propuneri?

Domnul Valeriu Triboi:

Da, deoarece legea dată a fost consultată și cu Secretariatul Comunității Energetice ... pînă a veni în plenul Parlamentului, urmare a propunerilor date de Secretariatul Comunității Energetice.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.
Mulțumesc foarte mult.

Nu mai sînt întrebări în adresa autorilor.

Domnul Valeriu Triboi:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Îl invit la tribuna principală pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul comisiei pentru lectura întâi.

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege cu privire la energetică, aprobat prin Hotărîrea Guvernului nr.778 din 21 iunie 2016, și comunică următoarele.

Principiile de bază pentru sectoarele energiei electrice, gazele naturale, energiei termice și produsele petroliere la moment sînt instituite prin Legea cu privire la energetică nr.1525 din anul 1998 în calitate de lege-cadru în domeniul energiei. Principiile și mecanismele specifice pentru sectoarele respective sînt stabilite în legile speciale.

Pentru a asigura cadrul normativ corespunzător realităților din sectoarele energiei, în legislația specială au fost operate un șir de amendamente, chiar și au fost promovate legi noi, în timp ce Legea cu privire la energetică nu a fost modificată.

Astfel, o serie de prevederi din această lege nu corespund normelor din legislațiile speciale, fapt care a determinat necesitatea elaborării unui proiect de Lege cu privire la energetică.

Potrivit proiectului de lege, se mai propune introducerea unui șir de prevederi care vin să îmbunătățească funcționarea Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, inclusiv normele ce vizează administrarea, organizarea și transparența activității ANRE, examinarea reclamațiilor expediate de consumatori și examinarea neînțelegerilor dintre titularii de licență.

Totodată, pentru a asigura un nivel mai înalt de transparență în activitatea ANRE, proiectul de lege descrie mai detaliat procedura de supunere consultărilor publice a proiectelor de acte normative, precum și a celorlalte acte aprobate de către Consiliul de administrație al ANRE, care pot avea impact asupra piețelor relevante și asupra îndeplinirii obligațiilor de serviciu public, inclusiv în legătură cu examinarea cererilor de adoptare a tarifelor sau prețurilor reglementate.

Un alt principiu important, urmărit în proiectul de lege, este asigurarea independenței ANRE, inclusiv a independenței membrilor Consiliului de administrație. Astfel, conform proiectului de lege, directorii Consiliului de administrație al agenției beneficiază de drepturi egale, se supun numai legii și sînt independenți în luarea deciziilor.

Totodată, prin proiectul de lege autorul propune modificarea procedurii de numire a directorului Consiliului de administrare și anume în bază de concurs organizat de Parlament, pe principii și criterii profesionale, clare și transparente.

Urmare a examinării proiectului de lege, comisia, cu votul majorității membrilor prezenți, s-a pronunțat pentru examinarea și aprobarea în primă lectură a proiectului de lege în plenul Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Nu mai sînt... nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim mult, domnule Creangă.

Aici încheiem dezbaterile la proiectul de Lege nr.284 din 23 iunie 2016 cu privire la energetică.

Este ora 12.00, dragi colegi, mai avem un subiect legat anume de Ministerul Economiei. Și deoarece domnul ministru... domnul viceministru Triboi mai are careva ședințe, dacă am putea să-l examinăm repede și următorul subiect, revenind după aceea la subiectul nr.2 de pe ordinea de zi, pe care o să-l prezinte domnul Eșanu. Dar, între timp, vă propun, onorat Plen, să examinăm subiectul nr.6 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.351 din 3 august 2016 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală.

Vă rugăm frumos, domnule Triboi.

Poftiți.

Domnul Valeriu Triboi:

Stimate domnule Președinte,

Stimați domnilor deputați,

Se prezintă spre atenția dumneavoastră proiectul Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală.

Proiectul a fost elaborat în scopul actualizării prevederilor Legii nr.146 din 16 iunie 1994 cu privire la întreprinderea de stat și reieșind din recomandările Curții de Conturi privind necesitatea stabilirii condițiilor juridice, organizatorice și economice de înființare, funcționare și încetare a activității întreprinderilor municipale.

Prin proiectul dat se actualizează și uniformizează politicile publice de administrare a întreprinderilor de stat și a întreprinderilor municipale la normele generale de guvernare corporativă, se determină și delimitează atribuțiile fondatorului Consiliului de administrație și ale administratorului, totodată, este important de menționat că apariția unor noi prevederi ce țin de crearea capitalului de rezervă, precum și instituirea comisiei de cenzori în cadrul întreprinderilor.

La elaborarea proiectului dat s-a ținut cont de prevederile Codului civil, Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, Legii cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, Legii privind administrarea și deetimizarea proprietății publice.

Mulțumesc.

Și rog susținerea proiectului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, întrebări în adresa autorului.

Domnule Boțan,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc.

Domnule raportor,

În articolul 1 alineatul (3) se precizează că fondator al întreprinderilor municipale sînt unitățile administrativ-teritoriale care exercită funcția de fondator.

În articolul 2 din alineatul (2) se precizează că întreprinderea municipală se înființează prin decizia autorității deliberative și reprezentative a unității administrativ-teritoriale. Funcția de fondator al întreprinderii municipale va fi exercitată de către autoritatea administrației publice locale, indicată în decizia de fondare.

Am vrut să vă întreb dacă știți că autoritățile administrației publice locale sînt atît executive, cît și deliberative, care din aceste autorități va exercita această funcție și dacă nu considerați că ar trebui de indicat expres faptul că anume autoritatea deliberativă a unității administrativ-teritoriale va exercita funcția de fondator? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Valeriu Triboi: (*nu vorbește la microfon.*)

...la domnul Eșanu.

Te rog, domnule Președinte, aici e o chestie... expertiză.

Domnul Andrian Candu:

Vă rugăm frumos, rămîneți acolo, rămîneți pe loc. O să rugăm colegii să conecteze microfonul nr.1 din rîndul doi.

Vă rugăm frumos, prezentați-vă.

Poftiți.

Domnul Marian Mamei – *șeful Direcției politice de administrare și deetatzare a proprietății publice din cadrul Ministerului Economiei:*

Bună ziua.

Îmi spune Marian Mamei, sînt șeful Direcției politice de administrare și deetatzare a proprietății publice din cadrul Ministerului Economiei.

Formulara respectivă urmează să fie discutată și în lectura a doua. Chestia aceasta a fost menționată și în cadrul comisiilor parlamentare în care s-a discutat și s-a sugerat să se vină cu amendamente concrete pentru a avea claritatea respectivă.

Domnul Roman Boțan:

Vă mulțumesc.

Luați-o în calitate de amendament prezentat în ședința în plen.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țap,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

În cadrul ședinței în comisie am discutat cu domnul viceministru, care reprezenta, și am întrebat dacă ministerul n-ar vedea cazul ca să fie două proiecte distincte. Or, în contextul reformei de descentralizare proprietatea municipală este una distinctă, ceea ce trebuie să facem noi și demult se cere acest proiect foarte important.

Cum credeți dumneavoastră sau ați avut această discuție, această abordare sau credeți... sau insistați să se meargă înainte pe această formulă?

Domnul Valeriu Triboi:

Mulțumesc.

Noi am discutat, într-adevăr, în cadrul și ședinței ... a grupului de lucru cu toate instituțiile și am ieșit la concluzia că proiectul dat prevede, practic, ambele, și întreprinderea de stat, și instituția, și întreprinderea municipală poate să fie încadrată în acest proiect de lege.

Domnul Iurie Țap:

Eu o să fac o precizare. Dacă o să lecturăm atent proiectul, dumneavoastră scoateți primarul, autoritatea executivă, dar Guvernul local din procesul, dacă vreți, de desemnare a administratorului. Nu mai vorbesc despre faptul că noua abordare cu care veniți contravine prevederilor Legii nr.437, care spune expres că primarul, de fapt, numește conducătorul întreprinderii municipale și sînt multe la acest capitol.

De aceea chiar și faptul pe mine ce m-a mirat mult cînd dumneavoastră vorbiți că Consiliul de administrație reprezintă unitatea administrativ-teritorială, nu, nu merge nicidecum.

De aceea eu... de fapt, domnule Președinte, vă rog să mă înscrieți pentru o luare de cuvînt, pentru că sînt mai multe probleme și, de fapt, precizarea mea este, nu pot fi membri ai Consiliului de administrație conducătorul autorității publice ce exercită funcția de fondator.

Vreau și eu să înțeleg, la modul practic, despre ce este vorba, despre cine este vorba, despre care funcție. Or, consiliul local nu are conducător și, totodată, aici nu este clar ceea ce este în legea actuală că consilierii ca fondatori n-ar putea fi

membri ai Consiliului de administrație. De aceea nu vă fie cu supărare, dar la nivel de concept abordarea este una departe de a limpezi lucrurile.

Domnul Valeriu Triboi:

Domnule Țap,

Poate, într-adevăr, să veniți cu amendament pentru lectura a doua să discutăm.

Domnul Iurie Țap:

Bine. O să vorbesc.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Cobzac,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Grigore Cobzac:

Da. Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule viceministru,

Noi am ascultat în Parlament recent raportul despre activitatea întreprinderilor de stat. Am constatat, eu îl numesc „viciu”, lipsa de profit în întreprinderile de stat, ca și cauze noi constatăm că acesta este managementul defectuos pe alocuri sau cel mai des unul intenționat.

Cu toți cunoaștem despre achizițiile publice de la întreprinderile de stat frauduloase, cunoaștem despre întreprinderile căpușă care, pînă la urmă, sustrag tot potențialul, venitul potențial al întreprinderilor de stat. Și problema este „cu barbă”, este de foarte mulți ani.

Iată noi în acest proiect de lege avem articolul 7 alineatul (5) „Sanționarea administratorului în cazul cînd comite ilegalități în activitatea sa”. Sînt trei rînduri și aceasta este tot, toată responsabilitatea administratorului în cazul cînd el, pînă la urmă, aduce întreprinderea în prag de faliment sau sustrage tot venitul de la întreprindere. Nu vi se pare că acest domeniu ar trebui în lege de prevăzut mult mai concret și mult mai vast să fie?

Eu nu sînt de acord atunci cînd noi delegăm toate aceste competențe Guvernului pînă la urmă prin legislație secundară. Eu aș veni cu propunerea ca acest capitol să fie foarte minuțios, foarte vast să fie prevăzut în lege.

Domnul Valeriu Triboi:

Noi în lege am venit cu un mecanism clar de delimitare a atribuțiilor, în primul rînd, și am venit cu un mecanism de luare a deciziilor în cascada. Deja și la întreprinderile de stat să fie Consiliul de administrație, în așa fel ca administratorul în ultima instanță să ia decizia urmare a deciziilor care s-au luat în Consiliul de administrație. Și în așa fel să limităm posibilitățile administratorului să aibă niște decizii împotriva întreprinderii date.

Dar, iarăși, pentru lectura a doua la articolul dat putem să venim cu modalități, să discutăm ce să introducem, în așa fel ca să fie clar cum sînt penalizați administratorii. Și rugăm propunerile dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Cobzac,

Vă rog frumos ultima precizare.

Domnul Grigore Cobzac:

Da, insist, este insuficient reflectat în lege acest domeniu și cu siguranță el trebuie să fie mult mai vast prezentat în lege.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Vlas,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Ștefan Vlas:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Stimate domnule raportor,

Ținînd cont de faptul că proiectul de lege intră în contradicție cu mai multe legi, inclusiv cu Legea nr.436 privind administrația publică locală, deci eu aș propune ca să fie returnată această lege, să fie creată o comisie, inclusiv cu Congresul autorităților locale, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, ca să fie mai bine consultată această lege, să ieșim cu un proiect de lege bun care să nu vină, pînă la urmă, în contradicție cu legile enunțate.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Triboi:

Noi am consultat această lege și avem și avizele lor în scris privitor la această lege, deci noi am conlucrat cu ei pînă a veni cu legea nouă.

Domnul Ștefan Vlas:

Da, dar ele intră în contradicție, totuși, cu statutul actual al municipiului Chișinău și cu Legea nr.436. Ori noi în lectura a doua venim cu precizări, ori mai bine ar fi mai eficient să creăm, totuși,...

Domnul Valeriu Triboi:

Pentru lectura a doua noi putem să conlucrăm, principalul să trecem conceptul.

Domnul Ștefan Vlas:

Să creăm, totuși, o comisie, ca să elaborăm o lege bună, s-o facem ca să fie lucrativă, nu pur și simplu s-o ...

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu mai sînt întrebări.

Vă mulțumim mult, domnule Triboi.

În continuare, îl rugăm pe domnul Creangă, președintele Comisiei economie, buget și finanțe, să ne prezinte raportul comisiei pentru lectura înfîi.

Poftiți.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat Plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, prezentat de Guvernul Republicii Moldova și comunică următoarele.

Proiectul de lege prenotat propune instituirea cadrului normativ unic de reglementare a modului de fondare, activitate, reorganizare și lichidare a întreprinderii de stat și întreprinderii municipale.

Noile reglementări privind activitatea întreprinderii de stat și întreprinderilor municipale, propuse prin proiectul de lege, se referă la următoarele aspecte:

- reglementarea activității întreprinderii de stat și întreprinderii municipale, modul de utilizare a bunurilor transmise în gestiune; procedura de încetare a activității și de lichidare a lor;

- divizarea bunurilor transmise întreprinderilor de stat și întreprinderilor municipale în bunuri transmise ca aport în capitalul social și în bunuri cu drept de gestiune economică și stabilirea plafonului minim pentru valoarea capitalului social al întreprinderilor de stat și municipale de 20 000 lei;

- formarea capitalului de rezervă în mărime de nu mai puțin de 10 la sută din capitalul social pentru acoperirea pierderilor întreprinderilor;

- instituirea comisiei de cenzori în cadrul întreprinderii, în scopul exercitării controlului asupra activității economico-financiare a întreprinderii și asupra actelor emise de către administrator.

Totodată, la elaborarea proiectului de Lege cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, autorii au ținut cont și de recomandările Curții de Conturi expuse în Raportul auditului bugetelor unităților administrativ-teritoriale și gestionării patrimoniului public în municipiul Chișinău în perioada 2010 – 2011, aprobat prin Hotărîrea nr.37 din 31 iulie 2012 și Raportul auditului conformității administrării fondurilor publice în cadrul întreprinderilor municipale în anul 2013, aprobat prin Hotărîrea Curții nr.21 din 8 aprilie 2014.

Proiectul de lege nominalizat este avizat pozitiv de către Comisia juridică, numiri și imunități, Comisia politică externă și integrare europeană, Comisia agricultură și industrie alimentară, Comisia protecție socială, sănătate și familie și

de Comisia cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media. Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului, în avizul prezentat la proiectul de lege privind activitatea întreprinderii de stat și municipale, menționează că activitatea statului prin intermediul întreprinderilor de stat/municipale nu corelează cu principiile care guvernează activitatea de întreprinzător și consideră inadmisibil tratarea inechitabilă a subiecților de drept, care practică activitatea de întreprinzător.

În Raportul de expertiză anticorupție a proiectului de Lege cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală sînt expuse unele recomandări de revizuire a prevederilor proiectului de lege prin prisma standardelor anticorupție internaționale, care vor fi examinate de către comisie pentru lectura a doua.

Menționăm că pentru lectura a doua, Comisia economie, buget și finanțe va veni cu concretizările de rigoare la capitolul „Auditul întreprinderilor de stat și întreprinderilor municipale” și cu rezultatul examinării amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor parvenite la proiectul de lege.

În contextul celor expuse și în rezultatul examinării proiectului de lege, Comisia economie, buget și finanțe, cu vot unanim, a decis susținerea proiectului de lege și-l propune Parlamentului spre aprobare în lectura întâi.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări în adresa comisiei.

Vă mulțumim foarte mult.

Dragi colegi,

Mai avem o luare de cuvînt. Deci un picuț de răbdare, ca să putem să încheiem dezbaterile la acest proiect.

Domnule Țap,

Vă rugăm frumos, poftiți.

Domnul Iurie Țap:

Stimați colegi,

Voi începe cu un citat din Montesquieu „Caiete”, care la procesul legiferare dădea anumite precizări. Citez: „O lege proastă îl silește întotdeauna pe legiuitor să facă multe altele de obicei foarte rele și ele, ca să preîntîmpine urmările sau măcar să împlinească scopul celei dintîi”. Citat închis.

În acest context, vin să reiterez, trebuie să fie două proiecte de lege, două abordări. Ori proprietatea municipală trebuie văzută astăzi altfel și aș insista să zic, de aceea și venim cu abordarea, pentru că, spre regret, Guvernul și Ministerul Economiei nu văd această abordare nouă.

Apropo, o să vă zic, Ministerul Economiei are restanțe enorme la capitolul „Îndeplinirea Planului de acțiuni pentru implementarea Strategiei Naționale de Descentralizare”, care urma să fie pînă la finele anului 2015, inclusiv această problemă. Dar e bine că ați abordat-o.

Ce se întâmplă? De fapt, dumneavoastră distorsionați procesul decizional la nivel local. Dumneavoastră scoateți într-un fel de sub influența consiliului și a primarului activitatea acestei întreprinderi. Faptul că noi transmitem selectarea administratorului Consiliului de administrație. Și dacă o să vedeți cine intră în acest Consiliu de administrație și ce se poate întâmpla. Primarul, de fapt, care este putere executivă și care are răspunderea în fața cetățenilor și a colectivului, practic este scos de aici, pentru că el nu este parte.

Sau mai mult, noi vorbim că Consiliul de administrație va decide repartizarea profitului net anual în coordonare cu fondatorul. Spuneți-mi, vă rog, stimați colegi, care este acea formă de coordonare? Oare nu trebuie să fie o decizie a consiliului? Și atunci de ce ne jucăm?

Aș putea să vă aduc exemple în acest sens foarte multe, pentru că proiectul nu creează o concepție bine pusă la punct și, cel mai important, nu va produce efecte. V-o spun și din practica mea de activitate ca primar. Zece ani am muncit și, într-adevăr, vorbeam despre necesitatea aceste abordări, adică ca să fie o reglementare și trebuie să fie această reglementare, doar că ea trebuie să fie una profundă. Ceea ce este aici, vă asigur că va juca prost de tot.

Și altă întrebare. Spuneți-mi, vă rog, dar ce înseamnă reprezentanții, funcționarii publici care vor fi prezenți acolo să fie remunerați? Ei n-o fac în timpul orelor de serviciu? Și n-ați vedea dumneavoastră necesitatea ca funcționarul public prezent acolo să fie stimulat la locul de bază, să i se dea acel adaos pe care îl are? Dacă vrem să fie, pentru că apar mai multe întrebări, dar cum noi selectăm acești funcționari? Nu este și aici un exemplu de interese, fie politice sau altele?

Apropo, ... președintele comisiei vorbea despre coruptibilitate. Tocmai crearea acestui consiliu de administrație când ei sînt remunerați la anumite sume, ceea ce se întâmplă acum în multe întreprinderi, creează situații când se scoate de sub controlul consiliului, dar și al primarului. Apropo, dumneavoastră cunoașteți că competența este atribuită consiliului local. De aceea noi nu trebuie să îndepărtăm în acest proces decizional consiliul, primarul care are răspunderea în fața cetățenilor.

Iată de ce, propunerea noastră ar fi să retragem acest proiect pentru ca Guvernul să vină cu o abordare profundă în contextul descentralizării. Aveți reforma aprobată în luna martie, eu vă rog să treceți peste ea, ... Strategia de reformă a sistemului administrației publice. Ori astăzi puterea locală, sistemul administrației publice locale trebuie văzut ca parte a puterii executive căruia trebuie să-i dăm competențele, dar să-i dăm și instrumentele necesare ca el să poată să-și realizeze drepturile sale. Altfel, vă zic, ca fost primar, care cunosc foarte bine domeniul, nu va funcționa.

Ori astăzi ce se întâmplă? Avem primari în consiliul de administrație și Centrul Național de Integritate spune: nu este un conflict de interese, pentru că nu este o reglementare foarte clară. Ce se întâmplă? Puteți vedea.

Deci trebuie legiferarea să fie făcută pe potrivă. Și revin la cuvintele lui Montesquieu, știți cine este și de aceea vă îndemn și să trecem peste normele dreptului administrativ care stau la baza organizării și funcționării sistemului administrației publice. Să luăm în considerare și știința, în cazul dat normele

dreptului administrativ, dacă vreți și știința administrației, dar și practica care o avem. Atunci, la sigur, va fi o lege bună și va funcționa.

Stimați colegi,

Apropo, Legea nr.780 dacă o s-o urmați cum trebuie să fie procesul de legiferare. Chiar ieri am vorbit cu domnul Viorel Furdui, directorul executiv. Cu părere de rău, o consultare, așa cum trebuie să fie, cum prevede legea, nu a fost realizată. Și această problemă este o boală mai veche a noastră, legile trec foarte ușor. Și de aceea, în loc să organizeze țara, de fapt, și mai mult distorsionează procesul decizional. Și pînă la urmă, avem servicii foarte proaste de care se plîng cetățenii noștri.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Aici se încheie dezbaterile la proiectul de Lege nr.351 din 3 august 2016 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală. Vom trece la procedura de vot.

Iată de ce, rog toți colegii și, în mod special, președinții sau secretarii ... grupurilor parlamentare să anunțe toți colegii să revină în sala plenului. 30 de secunde – un minut de organizare tehnică pentru a trece la procedura de vot.

Rog numărătorii să-și preia funcțiile de numărare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 16. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Rog frumos colegii toți să ia locul.

Domnule Sîrbu,

Vă rugăm frumos, prezența în sectorul nr.2.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 40.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.1 – rectificare. 17, înțelegem.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 17, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

80 de deputați în sală.

Rog frumos, toți să ia locul.

Avem proiecte în lectura a doua care trebuie votate inițial.

Iată de ce, numărătorii, vă rugăm frumos să fiți gata pentru a număra și a anunța votul.

Se supune votului pentru lectura a doua proiectul de Lege nr.235 din 26 mai 2016 pentru modificarea Legii cu privire la înregistrarea dactiloscopică de stat.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm foarte mult să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 17.

Sectorul nr.2 – 32.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 72 de voturi, proiectul nr.235 din 26 mai 2016 a fost adoptat în lectura a doua și ultima.

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare, se supune votului pentru adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.241 din 30 mai 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm foarte mult să numărați și să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 34.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 61 de voturi, proiectul nr.241 din 30 mai 2016 a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului pentru adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.276 din 20 iunie 2016 pentru modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Iar numărătorii, după numărare, să ne dați rezultatele.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 33.

Sectorul nr.3 – 16.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi, proiectul de Lege nr.276 din 20 iunie 2016 pentru modificarea, completarea și abrogarea unor acte legislative a fost votat în lectura a doua și ultima.

Se supune votului, la fel, pentru adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.247 din 2 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 17.

Sectorul nr.2 – 33.

Sectorul nr.3 – 16.

Domnul Andrian Candu:

Cu 66 de voturi, proiectul de Lege nr.247 din 2 iunie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost votat în lectura a doua, adoptat și în lectura a doua, și în ultima.

În continuare, se supune votului pentru adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.352 din 10 august 2016 pentru completarea Legii ce ține de indexarea depunerilor bănești ale cetățenilor în Banca de Economii.

Cine este pentru, vă rugăm frumos să vă pronunțați prin vot.

Iar numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 17.

Sectorul nr.2 – 40.

Sectorul nr.3 – 20.

Domnul Andrian Candu:

Cu 77 de voturi, proiectul nr.352 din 10 august 2016 a fost votat și adoptat în lectura a doua și ultima.

Se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.394 din 6 octombrie 2016 pentru ratificarea Acordului de modificare nr.1 a Acordului de Împrumut dintre Republica Moldova și Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare privind realizarea lucrărilor de construcție și reabilitare a drumurilor în Republica Moldova.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea acestuia în primă lectură.

Autorii și comisia propun să fie adoptat și în lectura a doua. Iată de ce, dacă nu sînt obiecții, onorat Plen, cine este pentru adoptarea acestuia în lectura a doua, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Numărătorii,

Vă rugăm, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 17.

Sectorul nr.2 – 33.

Sectorul nr.3 – 23.

Domnul Andrian Candu:

Cu 73 de voturi, proiectul de Lege nr.394 din 6 octombrie 2016 a fost votat în lectura a doua și ultima.

În continuare, se supune votului pentru adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.13 din 2 februarie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm foarte mult să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 5.

Sectorul nr.2 – 31.

Sectorul nr.3 – 16.

Domnul Andrian Candu:

Cu 52 de voturi, proiectul de Lege nr.13 din 2 februarie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost votat în lectura a doua și ultima. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog frumos, precizare.

Domnule Mocanu,

Poftiți.

Domnul Mocanu...

Domnul Gheorghe Mocanu:

În sectorul nr.3 rectificare – 8 voturi...

Domnul Andrian Candu:

Atunci sînt nevoit să revin la anularea votului. Ne aduceți aminte, vă rugăm frumos, proiectul nr.13 din 2 februarie 2016, domnule Creangă, comisia a propus...

Domnul Ștefan Creangă:

Comisia a propus pentru lectura a doua să fie. El pentru lectura a doua a fost pregătit.

Domnul Andrian Candu:

Fracțiunile au ceva să menționeze la subiectul respectiv? (*Rumoare în sală.*)
Vă rugăm frumos să susțineți anularea votului, cel puțin, deoarece există o confuzie.

Cine este pentru a anula votul precedent, vă rog frumos. (*Rumoare în sală.*)
Rectificarea respectivă presupune soarta unui proiect de lege, iată de ce se solicită anularea votului.

Cine este pentru a anula votul, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare, pentru anularea votului precedent.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 17.

Sectorul nr.2 – 40.

Sectorul nr.3 – 17.

Domnul Andrian Candu:

Cu 74 de voturi, votul precedent este anulat.

Și acum vreau să întreb grupurile parlamentare dacă au obiecții cu privire la acest proiect de lege, să fie votat în lectura a doua. Vă rog frumos să vă expuneți.

Domnule Carp,

Vă rog frumos.

Poftiți.

Domnul Lilian Carp:

Domnule Președinte,

Noi am insistat ca acest proiect de lege să fie întors înapoi în comisie. Deci a fost și domnul președinte Ghimpu în pauză și a discutat cu dumneavoastră, pentru a mai examina anumite poziții care sînt în proiectul dat.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Carp,

Eu știu că domnul Ghimpu s-a apropiat de mine cu privire la alt proiect de lege și nu la proiectul de lege despre care noi vorbim acum – nr.13.

Trei proiecte de legi. Probabil, a uitat dumnealui să vă spună atunci sau să ne spună și nouă că are obiecții cu privire la trei proiecte de legi.

Amînăm atunci acest subiect, dacă nu aveți nimic împotriva. Revenim la examinarea acestuia ulterior.

Vă mulțumesc foarte mult.

Aș vrea să întreb fracțiunile parlamentare și grupurile parlamentare dacă au obiecții la proiectul nr.75 să fie supus votului pentru adoptare în lectura a doua. Comisia a propus ca acesta să fie adoptat în lectura a doua.

Vă rog frumos.

Domnule Carp,

Poftiți.

Domnul Lilian Carp:

Și la acest proiect de lege noi am avut obiecții pentru a fi întors în comisie și pentru a fi creat grupul de lucru, pentru a vedea exact cum se votează și ce trebuie de modificat pentru a nu avea anumite probleme când se modifică legea de bază.

Mersi mult. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Liliana Palihovici: (*Nu vorbește la microfon.*)

De ce n-ați anunțat în dezbateri? Asta se anunță în dezbateri. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă rog frumos să fie notat asta și în stenogramă. Alte fracțiuni ce consideră, să fie pus la vot?

Cine este pentru a susține adoptarea proiectului de Lege nr.75 din 2 martie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Numărătorii,

Vă rugăm frumos să ne dați rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 17.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.3, pînă sectorul nr.2 trebuie să facă toate calculele.

N u m ă r ă t o r i i:

3 voturi.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr.3,

Vă rugăm frumos.

Sectorul nr.2. Cer scuze.

N u m ă r ă t o r i i:

– 35.

Domnul Andrian Candu:

Cu 55 de voturi, proiectul de Lege nr.75 din 2 martie 2016 a fost votat și adoptat în lectura a doua.

În continuare, se supune votului proiectul de Hotărîre nr.390 din 30 septembrie 2016 pentru modificarea Hotărîrii Parlamentului nr.9 din 28 ianuarie 2015 privind aprobarea componenței nominale a comisiilor permanente ale Parlamentului. Este proiect de hotărîre, se adoptă cu majoritatea simplă.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului nr.390 din 30 septembrie 2016.

Vă mulțumesc. A fost adoptat.

În continuare, se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.397 din 11 octombrie 2016 pentru modificarea și completarea articolului 10 din Legea cu privire la Agentul guvernamental.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut adoptarea proiectului de lege în primă lectură. Proiectul nr.397 din 11 octombrie 2016 este votat și aprobat în primă lectură.

În continuare, se supune votului pentru aprobarea în primă lectură a proiectului de Lege nr.266 din 15 iunie 2016 pentru modificarea și completarea Legii privind administrarea și deținatizarea proprietății publice.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea au susținut aprobarea acestuia în lectura întâi. Proiectul nr.266 din 15 iunie 2016 a fost aprobat în primă lectură.

Vă aduc aminte că următorul proiect – nr.283 din 23 iunie 2016, a fost retras și expedit comisiei.

În continuare, se supune votului subiectul nr.5 de pe ordinea de zi, proiectul de Lege nr.284 din 23 iunie 2016 cu privire la energetică, pentru primă lectură.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea acestuia în primă lectură. Deci proiectul nr.284 din 23 iunie 2016 a fost aprobat în primă lectură.

Și în continuare, se propune pentru a aproba în primă lectură proiectul de Lege nr.351 din 3 august 2016 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Aici, vă rog frumos, o să avem nevoie de numărarea voturilor din partea numărătorilor.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Domnul Andrian Candu:

Nu răsufliți, doar spuneți cifra.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.2 – 29.

Sectorul nr.3 – 2 voturi.

Domnul Andrian Candu:

Insuficiente voturi pentru aprobarea acestuia în primă lectură. Proiectul este respins și expediat Guvernului.

Vă mulțumesc foarte mult.

Acesta a fost exercițiul de vot.

Dragi colegi,

Mai avem două subiecte pe ordinea de zi. În continuare, se propune pentru examinare proiectul de Lege nr.292 din 27 iunie 2016 privind modificarea și completarea unor acte legislative.

Domnule Eșanu,

Vă rugăm frumos la tribuna principală.

Poftiți.

Domnul Nicolae Eșanu:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Proiectul de lege supus atenției dumneavoastră vine să modifice și să completeze mai multe acte legislative și vizează o problemă excepțional de importantă ce vine să schimbe un concept milenar privind capacitatea de exercițiu a persoanelor.

Avînd în vedere că Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în articolul 12 statuează principiul recunoașterii capacității juridice tuturor persoanelor, este necesar să se revizuiască conceptul capacității juridice în general și a capacității de exercițiu în mod particular.

Astfel, prin adoptarea acestui proiect de lege, se propune excluderea posibilității de a declara persoanele incapabile și înlocuirea acestui mecanism în scopul asigurării protecției persoanelor respective și a circuitului civil cu conceptul de persoane ocrotite.

Acest proiect vine să asigure un echilibru între necesitatea protejării persoanei care din cauza unei boli psihice sau a deficiențelor mintale sau psihologice nu este în stare să conștientizeze efectul acțiunilor sale sau să-și exprime voința, pe de-o parte, și, pe de altă parte, necesitatea de a asigura protecția circuitului civil, pentru a nu lăsa în incertitudine cu un număr impunător de acte juridice, ale căror valabilitate poate fi pusă sub semnul întrebării, reieșind din faptul că persoana la momentul încheierii acestora nu dispune de discernământul necesar.

Soluționînd această problemă, este necesar să asigurăm că ingerința în drepturile persoanei să fie minimă. Adică limitările care vor fi aduse dreptului persoanei de a încheia de sine stătător anumite acte juridice să fie direct proporționale cu necesitățile impuse de scopul pe care îl urmărim, și anume asigurarea drepturilor persoanei respective.

Sarcina aceasta va reveni judecătorului care nu va mai declara persoanele incapabile și la soluționarea fiecărei cauze în parte va trebui să analizeze în ce măsură este necesar să fie limitate drepturile acestei persoane și în ce măsură să fie transmise împuternicirile fie tutorului, fie oratorului.

Deși se păstrează aceste două noțiuni și aceste două instituții de tutelă și curatelă, dar conținutul acestora se modifică fundamental, astfel încât nu va mai exista regula de astăzi, conform căreia toate actele juridice, din numele persoanei lipsită de capacitatea de exercițiu, se îndeplinesc de către tutore. Odată cu adoptarea acestei legi, persoana va dispune de dreptul de a încheia de sine stătător acte juridice în volumul în care instanța judecătorească va considera că discernământul pe care îl are persoana respectivă este posibil.

Trebuie menționat un moment important care nu ține de concepte juridice. De foarte multe ori, chiar și astăzi, în principiu nu ar fi necesară lipsirea totală de capacitatea de exercițiu a persoanei, ci doar lipsirea acesteia de posibilitatea de a dispune de unul sau câteva bunuri mai valoroase pentru ea.

Dar având în vedere că legiuitorul nu permite acest lucru și stabilește ori lipsirea totală de capacitatea de exercițiu, ori păstrarea capacității depline de exercițiu, unele cazuri de declarare a persoanelor incapabile astăzi nu este justificată chiar și din punct de vedere al circumstanțelor de fapt.

Pe lângă aceasta se propune instituirea în Republica Moldova a unui concept nou sau în scopul implementării acestei modificări conceptuale se propune instituirea așa-numitului consiliu de familie, care va consta din cele mai apropiate persoane ale celui vizat, de regulă rude. Dar având în vedere că există multe situații în care persoanele nu au rude, noi propunem să fie inclusă posibilitatea de a constitui consiliul de familie și din persoane apropiate.

Acest consiliu de familie va adopta deciziile care țin de exercitarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor de către persoanele puse sub ocrotire judiciară și va asigura controlul asupra activității tutorelui și curatorului, care astăzi fiind, practic, în afara oricărui control de foarte multe ori comit abuzuri în gestionarea patrimoniului persoanelor puse sub tutelă.

Mai mult decât atât, consiliul va adopta decizii în cazul în care ține de minori cu privire la persoana care urmează să fie tutore sau curator al minorului și va adopta decizii cu caracter de recomandare în cazul când ține de celelalte persoane.

Pe lângă faptul că drepturile persoanei vor fi ocrotite prin intermediul acestui consiliu de familie, însăși legea intervine cu reglementări, pe care noi astăzi nu le avem, în partea ce ține de modalitatea în care tutorele își exercită atribuțiile sale, stipulând în mod expres că toate actele juridice urmează a fi efectuate prin intermediul conturilor bancare, astfel încât să putem urmări modalitatea în care bunurile care aparțin persoanei sînt gestionate.

Există o problemă pe care noi n-o putem evita și care depășește granițele Republicii Moldova, în ce măsură acest proiect, supus atenției dumneavoastră, este chiar în conformitate cu articolul 12 al Convenției, având în vedere că există interpretări și, în special, comitetele ONU interpretează articolul în sensul că nu se admite absolut nici o limitare. Și din această perspectivă eu cred că și în Parlament o să primiți solicitări din partea organelor sau organizațiilor de protecție a

drepturilor omului naționale și internaționale, prin care o să se menționeze că acest proiect nu este în conformitate.

Vreau să vă informez că acest concept este, practic, o copie fidelă a conceptului francez. Deci este modalitatea în care francezii au considerat că ei au implementat integral articolul 12 și, eu nu am reușit să verific aceste informații, dar din ce am primit informații de la colaboratori, am înțeles că Franța și Germania au contestat modalitatea de interpretare a articolului 12 de către Comitetul 1 care a sugerat că nici aceste țări nu și-au reformat legislația în strictă conformitate cu articolul 12 din convenție.

Noi considerăm că Republica Moldova nu poate avea un concept propriu al capacității juridice. Fiind în spațiul european, noi credem că trebuie să urmăm conceptele care o să fie adoptate de către statele europene. Și, la etapa actuală, considerăm că acest proiect supus atenției dumneavoastră este în conformitate cu prevederile Convenției ONU, așa cum aceste prevederi ale Convenției sînt interpretate de către statele europene.

Mulțumim.

Și rog susținerea dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Eșanu.

În continuare, sînt întrebări din partea deputaților.

Și prima intervenție e a domnului Hotineanu.

Poftiți.

Domnul Vladimir Hotineanu:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Cînd vorbim de categoria medicală sănătate mintală, ar trebui să facem niște diferențe. Sănătate mintală în patologia X atunci cînd este în stadiul de acutizare și cînd este în remisie. Dacă este în stadiul de acutizare, eu nu știu dacă noi avem dreptul aici. Chiar, într-adevăr, consiliul familiei doar ar putea să aibă dreptul. Dar cînd este în stadiul de remisie, această patologie care intră în categoria sănătate mintală, da, omul are, într-adevăr, dreptul.

De aceea noi aici ar trebui să fim cu foarte multă atenție și să avem și consultația medicilor psihiatri, specialiști în domeniul sănătății mintale, ca să nu admitem niște aberații destul de complicate ulterior. Să nu mai uităm că în instituțiile în care sînt plasați ... pentru toată viața unele categorii, că deja sînt instituționalizați majoritatea de pacienți cu probleme de sănătate mintală.

Dar cu acei care sînt instituționalizați pentru toată viața ce facem, ce drept au ei?

Vă mulțumesc.

Domnul Nicolae Eșanu:

Mulțumim.

Categoric sînt de acord cu dumneavoastră că nici o decizie pe care noi urmează s-o adoptăm în privința oricărei persoane nu poate fi adoptată, fără să avem o expertiză psihiatrico-legală, cum este stipulat în legislație, deci, în toate cazurile.

Și, mai mult decît atît, dacă o să ne uităm în articolul 14² din Legea... deci este prevăzut expres că în expertiză trebuie să fie stipulat în ce măsură este necesară limitarea. Deci nu este suficient să se scrie diagnoza, este necesar să se analizeze starea persoanei respective și să se facă mențiune. Sigur, în toate cazurile responsabilitatea revine judecătorului. Deci orice expertiză o să fie pusă la bază doar, o să decidă judecătorul. Dar acesta nu poate să decidă fără să explice foarte clar în decizie de ce a fost necesară o asemenea limitare.

Și eu îmi cer scuze, am uitat să menționez chiar în prezentarea mea, ... oricare limitare va fi temporară. Deci judecătorul va decide pe ce perioadă instituie ocrotirea judecătorească, dar această perioadă nu poate să depășească 5 ani, ceea ce presupune că, în mod obligatoriu, la fiecare 5 ani, este necesar să fie reexaminată persoana pentru a se decide dacă restricțiile care au fost impuse se mai justifică de a fi menținute.

Și mai mult decît atît, este stipulat în mod expres că persoana vizată sau oricare alte persoane interesate au dreptul să solicite anticipat termenului de a se revizui hotărîrea judecătorească. Altfel spus, proiectul de lege pornește de la faptul că limitările sînt strict temporare și mărimea ingerinței trebuie să fie direct proporțională cu starea individuală a fiecărei persoane.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rugăm frumos, poftiți, intervențiile dumneavoastră.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Спасибо.

Господин вице-министр, ваше пафосное заключение вашей речи в защиту этого закона говорит о том, что мы должны обращаться к опыту европейских стран, как там, и так далее. Не забывайте, что существуют разные традиции.

Вот этот самый семейный совет, в нем... как он формируется вообще? У нас большие семьи. Как он формируется? Здесь разные религиозные традиции, разные общественные традиции в семьях, разное имущественное положение семей и разных членов семей. Как формируется этот совет? И что такое этот совет – там не у кого спросить.

Не кажется ли вам, что этот... ну, допустим, если этот совет такой организовывать и внедрять, да, то лучше все-таки, чтобы tutore был, который один отвечает, и у него спрашивают, а поводом для вопроса является решение вот этого семейного совета, который его контролирует в отношении, значит, недееспособности или ограниченной дееспособности человека.

Поэтому в этой части, мне кажется, есть серьезные проблемы. Существуют такие семейные советы, которые разденут и голым в Африку пустят этого, так сказать, ограниченно дееспособного человека.

Domnul Nicolae Eșanu:

În primul rând, n-o să existe persoane limitate în capacitate de exercițiu sau fără capacitate de exercițiu, o să fie sub ocrotire judecătorească.

Domnul Oleg Reidman:

Asta-i terminologie numai. Cum în practică, fără «умные слова»? În practică, cum?

Domnul Nicolae Eșanu:

...Toate actele o să fie la practică așa cum doriți dumneavoastră. Doar tutorele...

Domnul Oleg Reidman:

Cine vor fi membrii consiliului familial, cine? 7 surori și 3 frați. Cine vor fi?

Domnul Nicolae Eșanu:

O să se decidă în fiecare caz aparte. Proiectul de lege pune condițiile...

Domnul Oleg Reidman:

Cine și cum decide? Care procedură?

Domnul Nicolae Eșanu:

Decide instanța judecătorească, proiectul de lege prevede că o să fie determinat consiliul de familie, în fiecare caz aparte, reieșind din relațiile pe care le are acea persoană. Legea chiar prevede expres că trebuie să fie constituit consiliul de familie, astfel încât să asigure reprezentarea tuturor, inclusiv a ambelor linii colaterale de rudenie, pentru că există rudenia din partea mamei și din partea tatălui. Proiectul de lege prevede să se țină cont pentru a fi reprezentante ambele.

Mai mult decât atât, proiectul de lege propune un mecanism la fel nou care spune mandatul anticipat. Persoana, pînă a fi declarată incapabilă, este în drept singură să decidă cine o să fie din membri ai consiliului de familie, cine o să fie desemnat tutore ș.a.m.d.

Eu sînt de acord că pot apărea diferite întrebări și sînt gata, pentru lectura a doua, ca în măsura în care se va constata că la o anumită prevedere legală există posibilitate sau o anumită prevedere permite abuzurile, noi o revedem.

Dar vă spun că proiectul este foarte detaliat și la întrebările care spuneți dumneavoastră este răspunsul aici, în proiect.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos, a doua întrebare, poftiți.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Значит, недееспособность или ограниченная дееспособность человека не зависит от того, констатировано это судом или не констатировано в отношении решений, которые он принимает каждый день. В отношении юридических актов, может быть. Человек сам, до констатации судом приема его под юридическую защиту, да, под судебную защиту, называет кого-то, кого он хочет видеть в качестве члена семейного совета – того, кто вчера ему принес рисовую кашу, а позавчера принес тарелку борща. Он в этот момент уже может не осознавать то, что он делает.

Поэтому процедура назначения и не суд назначает, суд может только подтвердить решение, принятое каким-то образом, так чтобы оно было грамотным юридически. Вы должны сказать нам, каким образом создать этот ... семейный совет.

В любом случае наличие тьютора, то есть одного лица, которому поручено сопровождение недееспособного или ограниченно дееспособного человека лучше, чем коллективная.

Domnul Nicolae Eșanu:

Domnule Reidman,

Eu mai repet o dată, există tutorele. Consiliul de familie nu va adopta decizii în privința actelor persoanelor, el doar recomandă și controlează ce face tutorele. Consiliul de familie nu este administratorul patrimoniului persoanei.

(Rumoare în sală.) Oricăror drepturi, dar drepturile fac parte... Drepturile sînt personal nepatrimoniale sau patrimoniale care fac parte din patrimoniu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Domnule Ghilețchi,

Vă rugăm frumos.

Poftiți.

Domnul Nicolae Eșanu:

Tutore există.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Domnule viceministru,

Mulțumesc pentru această prezentare, chiar pe alocuri pasionată, a acestui proiect de lege.

Dumneavoastră cînd veniți cu anumite proiecte în care credeți, se simte acest lucru. Eu îmi dau seama să dumneavoastră considerați că e un proiect de lege necesar, dar totuși apar întrebări. L-am ascultat cu atenție pe domnul Hotineanu, domnul Reidman, delegînd judecății sau judecătorului dreptul să decidă el în ce măsură, cît, ce parte din drepturi să-i fie păstrată, sîntem noi siguri că judecătorii vor lua decizii corecte, mai cu seamă avînd în vedere ce se întîmplă astăzi în justiție, sînt puse în discuții patrimoniul?

Cum putem noi... au ei experiența necesară, chiar dacă fac abstracție de integritatea lor, dar au ei experiența necesară ca să adopte decizii în interesul acestor persoane? Sînt o serie de întrebări. Adică, dumneavoastră cum considerați? Dumneavoastră simțiți mai bine cum funcționează sistemul judecătoresc.

Aici e o anumită teamă și rezervă a mea atunci cînd vorbim de a delega dreptul instanțelor de judecată ele să stabilească cît dintre drepturi să fie garantate, cît să nu-i permită ș.a.m.d.

Cum ați putea răspunde la această întrebare?

Domnul Nicolae Eșanu:

Mulțumim de întrebare.

În primul rînd, punctul de pornire al nostru trebuie să fie că nu trebuie să excludem drepturile persoanei și după asta să vedem ce drepturi îi dăm. Punctul de pornire este că noi trebuie să vedem ce drepturi limităm. Altă posibilitate nu există. Ar fi neconstituțional să pornim de la alta. Apropo, eu nu v-am informat, în principiu, reglementările în vigoare sînt contestate la Curtea Constituțională, care a amînat examinarea așteptînd adoptarea de către Parlament a unui nou concept.

În principiu, este unanimitate fără discuții că excluderea în totalitate a dreptului persoanei de a încheia acte juridice nu... este neconstituțională. Din punctul acesta de vedere nu avem nici o prevedere. Deci avem noi încredere în judecători, nu avem încredere în judecători, nu avem alternativă. Noi trebuie să pornim de la faptul că limitarea dreptului trebuie să depindă de starea persoanei, aceasta este axioma de la care trebuie să pornim și după asta vedem care este organul sau persoana care urmează să fie abilitată cu dreptul de a determina cît de mult limităm noi drepturile persoanei. Nu... și aici nu avem alternativă. Judecătorii trebuie să fie cei care trebuie să fie abilitați cu această decizie.

Deci noi, în principiu, putem să discutăm cu privire la mecanismul pe care-l stipulăm, dar punctul de pornire este că drepturile trebuie limitate doar în măsura în care asta este strict necesar și limitarea aceasta trebuie s-o decidă judecătorii, pentru că noi decidem soarta persoanelor și un oricare alt organ nu poate decide în ce măsură mie îmi sînt limitate drepturile, pentru că, uitați-vă, noi vorbim aici despre limitarea în abstract a drepturilor, nu se examinează o cauză concretă.

Dar eu aș atrage atenție aici că noi trebuie să facem o distincție între situațiile în care actele pot fi anulate, pentru că persoana este incapabilă datorită sănătății sale psihice și mintale, aceasta este o regulă.

Pe de altă parte, există posibilitatea de a contesta fiecare act individual. Deci persoana, în principiu, chiar dacă încă nu a fost instituit acest mecanism de ocrotire, nu este lăsată în afara oricărei protecții judiciare. Dacă interesele acelei persoane au fost afectate, poate fi contestat fiecare act individual, doar că este mult mai complicat să anulezi un act individual, pentru că trebuie să demonstrezi nu faptul că persoana respectivă în anumite perioade nu-și poate da seama despre ceea ce face și nu-și poate controla acțiunile, dar trebuie să demonstrezi că anume în acel moment în care s-a încheiat un anumit act persoana se afla în această stare. Și aceasta este mult mai complicat.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Ghilețchi,
Vă rog frumos.
Poftiți, a doua întrebare sau precizare.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Da, a doua întrebare. Înțeleg că nu este alternativă și înțelegând acest lucru am vrut să vă întreb, iată, Ministerul Justiției, introducând sau propunând un nou concept, a făcut ceva instruiți cu judecătorii noștri în această privință? Pentru că, repet, chiar așa cum ați prezentat dumneavoastră limitarea acestor drepturi, adică pînă unde mergem cu ele, eu cred că ar fi nevoie de anumite instruiți în această privință, ca ei să fie gata de a aplica acest nou concept, să nu ne trezim cu consecințe nedorite pînă la urmă.

Domnul Nicolae Eșanu:

Sigur că se fac și acum instruiți în ceea ce privește limitările și lipsirea de capacitatea de exercițiu a persoanei. Sigur că o să se facă instruiți ulterioare. Eu vreau să vă spun că deja unii judecători, pentru că aici, apropo, avem o... o situație de incertitudine juridică, Constituția Republicii Moldova prevede că tratatele internaționale au prioritate.

Astăzi există deja cazuri în care judecătorii refuză să declare persoanele incapabile, pe motiv că aceasta este contrar convențiilor. Deci noi, în principiu, deja avem o situație în care noi trebuie să intervenim, pentru că astfel rămîne haos, pentru că lumea interpretează foarte diferit. Inclusiv institutul patronatului, pe care noi îl avem astăzi în Codul civil, tot a fost cumva interpretat că are vreo legătură cu capacitatea, deși nu este adevărat acest lucru.

Deci sigur o să fie făcute instruiți cu judecătorii, dar trebuie să înțelegem că noi n-o să putem atinge situația în care să putem găsi formule matematice în care să se poată cu exactitate determina care este procentul în care urmează să fie lipsită persoana de drept.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Buliga,
Vă rog frumos.
Poftiți.

Doamna Valentina Buliga:

Mulțumesc mult, domnule Președinte.
Stimați colegi,

De fapt, acest proiect de lege este o revoluție, o revoluție profundă într-un întreg sistem de exercitare a... respectarea drepturilor, stabilirea tutelei, incluziune socială, așa, trebuie să luăm sistemic această lege cum va fi aplicată, pentru ca cetățenilor Republicii Moldova să le fie respectate drepturile așa cum ne-am angajat atunci cînd am ratificat convenții.

Nu avem încotro, dar, domnule viceministru, costurile acestei legi, dacă au fost examinate de către Guvern, pentru că și colegii anteriori au menționat mai multe lucruri care costă bani, inclusiv asistența juridică garantată de stat, care ne dăm bine seama că aceste persoane, majoritatea lor, mai ales dintre cele instituționalizate la această etapă, vor avea nevoie de asistență și, ulterior, de decizii care trebuie puse în aplicare de autoritățile locale, dacă au fost estimate costurile.

În viziunea dumneavoastră, care ar fi timpul în care noi vom putea spune că am realizat cu exactitate acest concept, l-am pus în practică, pentru că mi se pare prea optimist termenul de aducere în conformitatea legislației naționale – 6 luni. Ulterior, punerea în aplicare va fi mult mai de durată, pentru că cunosc acest domeniu și înțeleg foarte bine că într-un an de zile sau doi ani de zile noi nu vom avea nici instrumentele necesare pentru a pune în aplicare, pentru că vom avea nevoie și de școlarizarea inclusiv a membrilor familiilor, autorităților: judecători, avocați, specialiști, organele tutelare din întreaga țară. Adică este un lucru enorm.

Două întrebări: costurile și perioada aproximativ când, în viziunea dumneavoastră și a experților care au fost implicați, vom putea raporta că avem și cadrul legislativ, și toate instrumentele necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor acestei legi legate de articolele din convențiile ratificate?

Mulțumesc.

Domnul Nicolae Eșanu:

Aici este vorba doar despre problema capacității juridice și deci din această perspectivă în principiu legea nu necesită cheltuieli suplimentare la cele care se fac astăzi. Noi nu acordăm persoanelor alte drepturi decât le au ei astăzi. Noi acum vorbim doar despre faptul că excludem limitări ale drepturilor care există astăzi. Din această perspectivă, inclusiv dumneavoastră ați făcut referință la asistența juridică care trebuie acordată persoanelor, noi nu intervenim în Legea cu privire la asistența juridică garantată de către stat și nu includem alte drepturi decât sînt acolo deja. Deci din această perspectivă, eu nu cred că noi putem să punem problema existenței costurilor suplimentare. Noi am analizat lucrul acesta. Noi nu prevedem că se creează organe noi, noi nu dăm drepturi noi.

În ceea ce privește termenul de punere în aplicare. El este necesar doar în partea ce ține de registrul în care să se facă publice informațiile cu privire la limitările care au fost aduse persoanei respective. Dar noi nu considerăm că aceasta are legătură cu aducerea în concordanță a altor legi. Noi am analizat deja cu Ministerul Tehnologiei Informațiilor și Comunicațiilor inclusiv posibilitatea ca la prima etapă această publicitate să se facă în Registrul de stat al populației. Deci altfel spus, să nu se creeze un registru nou special, ci să fie un cîmp în Registrul de stat al populației care este astăzi.

La acest capitol noi nu am luat nici o decizie, din această perspectivă eu nu vă pot numi cifra cheltuielilor care o să le avem aici, dar ea se include în limita finanțării pe care o primește ministerul pentru diferite proiecte. Și noi n-o să solicităm special sub această lege majorarea bugetului Ministerului Justiției.

Deci concluzia este că noi nu avem nevoie să amânăm punerea în aplicare. Mai mult decât atât, dacă noi amânăm punerea în aplicare, noi o să avem probleme cu termenul de respectare a drepturilor persoanelor respective.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Buliga,

Vă rog frumos, a doua întrebare sau precizare.

Doamna Valentina Buliga:

Domnule ministru,

Articolul XVIII „Dispoziții finale și tranzitorii”, dumneavoastră ... este menționat că la expirarea termenului de un an de la data intrării în vigoare persoanele fizice care la data intrării în vigoare erau limitate în capacitatea de exercițiu. Și noi avem astfel de persoane instituționalizate, care ulterior se vor considera persoane cu capacitatea de exercițiu deplină. Iată aici, împreună cu Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, în subordinea căruia sînt instituții rezidențiale, unde astăzi avem un număr mare de persoane care nu au această capacitate de exercițiu deplină, ce va fi cu aceste persoane? Care va fi statutul lor? Cum se va decide pe viitor soarta lor? Vor rămîne ele? În baza cărui document vor rămîne în aceste instituții?

De aceea vă rog foarte mult pentru lectura a doua să analizați și să veniți. Pentru că dumneavoastră priviți prin prisma dumneavoastră, a Ministerului Justiției, dar legea trebuie pusă în aplicare ulterior și de alte instituții, inclusiv primării ca autorități tutelare astăzi pentru un șir de persoane și multe alte lucruri.

Aceasta este o lege foarte profundă, făcută de voi cu specialiștii, care va avea un impact nu doar asupra asistenței garantate sau a certificatului final.

Domnul Nicolae Eșanu:

Mulțumim.

Doamna Valentina Buliga:

A întregului sistem.

Domnul Nicolae Eșanu:

De acord. Dar noi vorbim de lucruri diferite. Această lege nici într-un fel nu vizează problema rămîne persoana în instituție sau pleacă din instituție, vorbim de capacitate. Chiar și astăzi există persoane lipsite de capacitatea de exercițiu sau limitate care sînt în instituții și persoane care nu sînt în instituții. Deci noi nu schimbăm acum regulile de instituționalizare a persoanelor. Deci aceste reguli cum au fost anterior, ele și rămîn în continuare, noi nu vorbim prin această lege de acest aspect. Noi nu-l reglementăm nici într-un fel.

Eventual dacă dumneavoastră propuneți cumva să-l reglementăm, putem, dar acest proiect de lege nimic nu spune. Și vedeți că noi în „Dispoziții finale și tranzitorii” ne-am referit la faptul dacă persoana este capabilă sau nu este capabilă și nici într-un caz la faptul este în instituție, va rămîne în instituție, va pleca din

instituție ș.a.m.d. Dar noi sîntem gata pentru lectura a doua. Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei nu a arătat că ar exista careva probleme în acest proiect ce-i vizează pe dînșii.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Stratan,

Vă rog frumos, poftiți.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule ministru,

Cu adevărat, toți am confirmat ca să discutăm un proiect complex, complicat pe alături și sensibil. Complex că amendăm un număr foarte mare de acte legislative existente, dar toate amendamentele vin în strictă concordanță cu acea convenție menționată, pe care am ratificat-o.

Eu vreau să ne oprim la un subiect care i-a vizat foarte mult pe mulți dintre cetățenii cu deficiențe de sănătate mintală, în deosebi cei care au fost declarați ca fiind incapabili. Și toți sîntem martorii multor, multor cazuri, cînd acești cetățeni erau deposedați de bunurile imobile, iar în decizia de judecată erau antrenați mulți actori ai societății, începînd cu: avocați, tutori, judecători, procurori, polițiști, medici pe alocuri. Le-am văzut, am privit, am citit despre aceste cazuri.

Eu vreau să vă rog foarte mult în numele lor, celor care, poate, ne ascultă și cei care au pătimit și alții ca ei să nu pătimească, vreau să ne spuneți foarte mult și în numele experților care au lucrat la acest proiect de lege, să-i asigurați într-un fel sau altul că aceste cazuri de deposedare a imobilelor nu vor mai exista. Pentru că tot ce ne prezentați dumneavoastră, ne prezentați ca niște mecanisme mult mai îmbunătățite care ar veni în protecția lor. Asta este unul la ce vreau să ne referim și mai am și o propunere.

Domnul Nicolae Eșanu:

Mulțumim.

În ceea ce privește garanțiile că nu vor mai exista cazuri. Eu pot să garantez doar că posibilitatea că asemenea cazuri să existe o să fie diminuată la maximum, în care aceasta poate fi făcută prin lege. Dar chiar dacă vor mai exista asemenea cazuri, spre deosebire de situația anterioară în care nu se reglementează expres răspunderea tutorilor, toți acei care eventual o să-și permită pe viitor să eludeze legea, pentru că nici o lege nu poate fi garantată că n-o să fie încălcată de cineva, proiectul propune un mecanism care, am spus, o să limiteze la maximum posibil, dar, pe de altă parte, o să prevadă că toate aceste persoane vor purta răspundere pentru eventualele abateri care o să le facă.

Mai mult decît atît, aceste abateri o să fie descoperite într-un termen cît mai scurt. Pentru că în fiecare an o să fie necesar să se prezinte un raport cu privire la gestionarea patrimoniului, din care o să se vadă toate actele care au fost întreprinse.

Și iată în baza acelor rapoarte se poate de intentat acțiuni față de toate persoanele care au lezat drepturile persoanelor puse sub ocrotire.

Eu cred că asemenea situații, chiar dacă nu pot să garantez că n-o să mai existe, numărul lor o să fie redus dramatic.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Stratan,

Vă rog frumos, poftiți.

Doamna Valentina Stratan:

Mulțumesc.

Să dea Domnul, cum se zice. Mai am o întrebare care se referă la amendarea articolului 27, articol care se numește în Legea nr.1402 „Temeiurile pentru spitalizare în staționarul de psihiatrie”. Și în articolul ... alineatul (4³) ultima propoziție din acest alineat sună cam în felul următor: În absența unei alegeri ... E vorba de cererea de spitalizare. În absența unei alegeri, persoana de încredere va fi desemnată de către Centrul comunitar de sănătate mintală.

Eu, pare-mi-se și la comisie, am discutat că noi îi marginalizăm. Da, reieșind din politicile promovate în ultimul timp că acești pacienți să se trateze în centrele comunitare, dar, cu regret, ne-am convins că centrele comunitare nu sînt încă în capacitatea și nu au posibilitatea și capacitatea de a se ocupa în totalmente de acești pacienți.

De aceea eu am propus și propun ca ... această propoziție, după sintagma „de către centrul comunitar de sănătate publică” să fie continuat și suplimentat cu „sau în alte instituții medicale de profil”. Pentru că așa ar avea posibilitate și n-am intra în incertitudine să ne oprim doar la centrele comunitare de sănătate mintală.

Eu vreau să analizați pentru lectura a doua.

Domnul Nicolae Eșanu:

Noi sîntem gata să analizăm, este necesar doar să concretizăm exact despre ce vorbim. Pentru că alineatul (4³), ultima propoziție la care vă referiți, nu reglementează în ce spitale sînt internate persoanele, ci reglementează modul în care se determină voința acelei persoane, pentru că internarea se poate de făcut doar cu acordul ei. Dacă persoana nu este capabilă să-și exprime acordul, este necesară o persoană de încredere. Și centrul acolo determină persoana de încredere.

Dar noi sîntem gata să discutăm, pentru că nu este principial, noi chiar am schimbat organul respectiv, pentru că trebuie să determinăm cine o să fie competent. Și au existat diferite opinii, chiar și la etapa cînd elaboram proiectul. Așa că, noi sîntem deschiși pentru oricare opțiune pe care o s-o accepte oricare organ.

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Stratan,

Vă rog frumos, precizare.

Doamna Valentina Stratan:

Domnule viceministru,

Acest alineat (4) se referă anume la articolul care prevede spitalizarea, tocmai de aceea ... zis. Poate ... nu este cazul acum să polemizăm și, cu adevărat, am să fac amendament și o să analizați, și o să vedeți, pentru că alineatul (4³) anume face trimitere la alineatul (4¹) și (4²) care stipulează ... această procedură de internare. Dar discutăm, să nu...

Domnul Nicolae Eșanu:

OK. OK.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc.

Doamnă Bacalu,

Vă rog frumos, ultima intervenție, poftim.

Doamna Elena Bacalu:

Mulțumesc mult.

Domnule viceministru,

Eu vreau să revin la articolul 38, anume ce ține de consiliul de familie al minorului, punctul 5) și 6). Punctul 5) prevede „autoritatea tutelară va depune efort ca ambele linii colaterale de rudenie să fie reprezentate în consiliul de familie”.

În punctul 7), deci „autoritatea tutelară desemnează membrii consiliului de familie, bazându-se pe dorințele și sentimentele exprimate de minorul care a împlinit vârsta de 10 ani, pe relațiile sale obișnuite, interesul care îl manifestă candidații și a eventualelor recomandări ale rudelor”.

Punctul 7) prevede „consiliul de familie desemnează și revocă tutorele sau curatorul”.

Eu vroiam să vă întreb, adică cât de obiective vor fi deciziile luate de către consiliul de familie când noi cunoaștem foarte bine că persoanele cu necesități speciale, îndeosebi copiii, pot fi influențate foarte ușor și adică în orice moment persoana în cauză poate veni cu propuneri de a modifica componența consiliului familiei.

Domnul Nicolae Eșanu:

Pentru lectura a doua noi sîntem deschiși să... noi am dat alternative, n-o să decidă doar copilul, trebuie să se țină cont. În genere, proiectul de lege care vizează oricare situație nu dă o singură opțiune că se va lua decizia doar așa, pentru că noi nu putem anticipat să cunoaștem care o să fie situația într-o familie concretă. Noi propunem elemente de care trebuie să se țină cont. Clar că, în principiu, există situații în care o să se poată să se abuzeze. Sîntem deschiși pentru oricare soluții care o să îmbunătățească, este modalitatea în care au văzut autorii și, apropo, vreau să vă informez că acest proiect de lege este elaborat de către un grup de lucru care a fost constituit încă în 2013 de Ministerul Justiției pentru o reformă fundamentală

a Codului civil. Și aceasta este o parte pregătită de acel grup de lucru. Niciuna dintre soluții nu este bătută în cuie.

Doamna Elena Bacalu:

Mulțumesc.

Fiindcă pînă la urmă, consiliul de familie desemnează și revocă tutorele sau...

Domnul Nicolae Eșanu:

Doar a minorilor, tutorele se numește de la 14 ani.

Doamna Elena Bacalu:

... și curatorul tot. Da.

Domnul Nicolae Eșanu:

Curatorul de la 14 ani, tutorele pînă la 14 ani. Dar aceasta este în situația în care nu există părinții.

În caz contrar, atribuțiile de tutore sau curator le exercită părinții. Noi vorbim de situația copiilor care nu se află sub ocrotire părintească.

Și alta decît să decidă consiliul... noi putem să discutăm, sigur.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim mult.

Și aici se încheie sesiunea de întrebări-răspunsuri în adresa autorilor.

Vă mulțumim mult, domnule Eșanu.

Și o rugăm pe doamna Apolschii, președintele Comisiei juridice, numiri și imunități, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect pentru lectura întâi.

Doamna Raisa Apolschii:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege discutat, inițiativă legislativă a Guvernului.

Așa cum a menționat și domnul ministru, Legea nr.169 din 9 iulie 2010, prin legea respectivă a fost ratificată Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități din 13 decembrie 2006 și această convenție impune schimbarea paradigmei: de la lipsirea de capacitatea de exercițiu la cea de acordare a unei capacități cît mai largi persoanelor cu dizabilități. În special ea cheamă statele semnatare să întreprindă unele acțiuni, cum ar fi: înlocuirea regimului de substituție la luarea deciziei, cel de tutelă, la unul de suport la luarea deciziei; să abandoneze atitudinea paternalistă și așteptările joase față de persoanele cu dizabilități; să organizeze măsuri de suport personalizat care va încuraja libertatea persoanei și va promova autonomia ei.

În cadrul examinării, comisia a solicitat opiniile Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, Procuraturii Generale, a Avocatului Poporului pentru Drepturile Copilului care, prin avizele sale, au susținut proiectul respectiv de lege și, după caz, au înaintat propuneri de îmbunătățire a acestuia.

În procesul avizării proiectului de lege de către Direcția generală juridică, au fost înaintate observații și propuneri care vor fi examinate în lectura a doua.

Menționăm că proiectul a fost examinat și avizat pozitiv la acest moment de către două comisii – Comisia drepturile omului și relații interetnice, Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice.

Ca rezultat al dezbaterilor, comisia, cu unanimitate de voturi, a decis să propună Parlamentului spre examinare și aprobare a proiectului de Lege nr.292 din 27 iunie 2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative în prima lectură.

Și, dacă îmi permiteți, domnule Președinte, vreau să chem toți deputații, pentru că am înțeles, deci a fost o discuție pe marginea acestui proiect destul de... să zic, aprigă. De aceea am să rog toată lumea să vină cu amendamente în timpul prevăzut de Regulament, ca să putem purcede la examinare. Este un proiect destul de mare și destul de important ca să avem o atitudine superficială vizavi de dânsul.

Eu vă mulțumesc anticipat.

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări în adresa Comisiei juridice, numiri și imunități.

Vă mulțumim foarte mult.

Îl rugăm pe domnul Țurcan... *(Rumoare în sală.)*

Domnule Bolea,

Nu dumneavoastră sînteți domnul Țurcan.

Din Comisia drepturile omului și relații interetnice.

Da, vă rugăm frumos, domnule Novac, poftiți, dumneavoastră sînteți cel care prezentați coraportul Comisiei drepturile omului și relații interetnice.

Poftiți, de pe loc.

Domnul Grigore Novac:

Mulțumesc, domnule Președinte, și pentru accent.

Comisia drepturile omului și relații interetnice a examinat proiectul nominalizat, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de Guvernul Republicii Moldova, și a constatat următoarele.

Se propune modificarea mai multor acte legislative în vigoare pentru a le aduce în concordanță cu prevederile Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități din 13 decembrie 2006, ratificată de Republica Moldova în anul 2010 și a ajuns la următoarea concluzie.

În urma dezbaterilor, voturile membrilor comisiei s-au divizat, de fapt, 4 voturi „pro” și 1 s-a abținut.

În aceste condiții, comisia a fost în imposibilitatea de a lua o decizie pe marginea acestui proiect de lege. Și, de aceea, noi nu avem altă soluție decât să rămîm la latitudinea Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnul Grigore Novac:

Și eu vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Plenul Parlamentului, într-adevăr, se va expune pe marginea acestui subiect.

Și, onorat Plen,

Dacă nu mai sînt alte obiecții, voi supune atunci votului pentru aprobarea în primă lectură... (*Voce nedeslușită din sală.*)

Poftim?

Da, cer scuze.

Doamnă Domentî,

Poftiți, aveți coraport, într-adevăr, Comisia protecție socială, sănătate și familie, vă rugăm frumos să ne... Da, de pe loc, de pe loc.

Poftiți, doamna Domentî.

Doamna Oxana Domentî:

Stimați colegi,

Comisia noastră, la fel, a examinat proiectul de lege, în calitate de coraportori, și menționează pe marginea acestei examinări următoarele. Odată cu ratificarea Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în 2006, Republica Moldova s-a obligat să pună în aplicare și prevederile articolului 12 al acestei convenții, care prevede recunoașterea egală în fața legii a tuturor persoanelor care va asigura recunoașterea capacității juridice pentru persoanele cu dizabilități.

Și, prin urmare, se impunea încă la momentul ratificării acestei convenții schimbarea de paradigmă de la cea de lipsire de capacitate de exercițiu la cea de acordare unei capacități cît mai largi persoanelor cu dizabilități, care prevede înlocuirea regimului de substituire la luarea deciziei, cel de tutelă, la unul de suport la luarea deciziei, abandonarea atitudinii paternaliste față de persoanele cu dizabilități, precum și organizarea măsurilor de suport personalizat menite să încurajeze libertatea persoanei și promovarea autonomiei ei.

Proiectul include propuneri de modificare și completare a 17 acte legislative. Printre cele care țin de domeniul de activitate al comisiei pot fi menționate un pachet foarte larg.

În primul rînd, mari modificări și multe sînt la Legea nr.1402 din 16 decembrie 1997 privind sănătatea mintală, Codul familiei, Legea privind controlul și prevenirea consumului abuziv de alcool, consumului ilicit de droguri și alte substanțe psihotrope, Legea privind transplantul de organe, Legea privind

controlul și profilaxia tuberculozei, Legea privind regimul juridic al adopției și alte proiecte de legi.

Modificări și completări mai esențiale din aceste legi le va suporta Legea privind sănătatea mintală din 16 decembrie 1997. Astfel, autorii propun suplimentarea conținutului raportului de constatare psihiatrico-legală în scop de ocrotire a persoanei în privința căreia s-a instituit măsura de ocrotire cu mai multe date concrete, inclusiv descrierea bolii mintale sau deficienței fizice, mintale sau psihologice a persoanei vizate și gradul la care persoana vizată nu poate conștientiza acțiunile sale ori exprima voința sa, precum și necesitatea asistării sau reprezentării persoanei la încheierea actelor juridice.

De asemenea, este detaliată și procedura de constatare psihiatrico-legală care este una mult mai amplă decât a fost până acum.

Pornind de la conceptul de acordarea unei capacități mai largi persoanelor cu dizabilități, au fost propuse modificări și completări privind procedura de depunere a cererii privind spitalizarea/ieșirea în/din staționarul de psihiatrie, temeiurile și procedura internării/transferării și ieșirii în/din instituțiile psihoneurologice.

În celelalte legi sus-menționate se propune o ajustare redacțională, legată de introducerea noțiunii de „măsură de ocrotire judiciară” și excluderea noțiunii de persoană fără capacitate de exercițiu sau declarată incapabilă.

Urmare a votării, comisia, cu votul majorității, a susținut acest proiect de lege și-l propune spre examinare în ședința în plen a Parlamentului în lectura întâi.

Dar la fel, cum au vorbit și colegii mei din alte comisii, membrii comisiei noastre au avut foarte multe întrebări, dar și propuneri de perfecționare a acestui proiect de lege pentru lectura a doua și eu cred că noi putem să recomandăm niște dezbateri mai largi ale acestui proiect până a fi adoptat el în lectura a doua, pentru a veni cu anumite perfecționări și a exclude toate întrebările care au fost puse astăzi și neclaritățile.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Oxana Domentii:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim mult, doamnă Domentii.

Aici se încheie dezbaterile la proiectul nr.292 din 27 iunie 2016.

Și, onorat Plen,

Vă propun susținerea acestui proiect de lege pentru a fi aprobat în primă lectură.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Vă mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

Și un ultim subiect, ce ține de actele normative, pe ordinea de zi, este proiectul de Lege nr.41 din 18 februarie 2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.158 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Prezintă proiectul domnul Vlas.

Poftiți.

Domnul Ștefan Vlas:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Propun atenției dumneavoastră proiectul de Lege nr.41 din 18 februarie 2016 care presupune modificarea și completarea articolului 31 alineatul (3), articolul 48 alineatul (1), articolul 48 alineatul (7) și articolul 63 alineatul (1) ale Legii nr.158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Menționez că Guvernul Republicii Moldova, la fel, a înaintat un proiect de Lege cu nr.369 din 19 septembrie 2016, fiind similar cu proiectul dat.

Astfel, pentru corelarea prevederilor Legii privind funcția publică și statutul funcționarului public cu prevederile Constituției, principiul egalității în fața legii, am propus stabilirea perioadei de probă pentru persoanele care au activat mai puțin de 6 luni în funcție de demnitate publică, în cabinetul persoanei de demnitate publică sau funcționar public cu statut special și doresc să se angajeze prin concurs în funcție publică.

În altă ordine de idei, reiterez că dat fiind faptul că în Parlament există un proiect similar, în cadrul Comisiei administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice am convenit ca ele să fie comasate. În acest sens, celelalte modificări decad, întrucât proiectul Guvernului este mai amplu și cuprinde toate modificările propuse de către grupul de autori.

Vă mulțumesc și rog susținerea acestui proiect de lege.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Deliu,

Vă rog frumos, poftiți, întrebările dumneavoastră.

Domnul Tudor Deliu:

Deci nu am o întrebare la esența acestui proiect și, pur și simplu, niște recomandări din punct de vedere al tehnicii legislative. Deci articolul 32 din Legea nr.780 prevede că în cazul unei legi de modificare și completare a mai multor acte legislative fiecărui act i se costată un articol aparte.

Dumneavoastră veniți aici cu articolele I, II, III, IV care se referă nemijlocit la una și aceeași lege, Legea nr.158. Deci, respectiv, trebuie să luați în considerare prevederile Legii cu privire la actele legislative.

Și, de asemenea, o propunere de modificare a prevederilor de la articolul 31, fiindcă sînt foarte multe repetări și eu cred că sînt inutile. Eu aș propune următoarea redacție: nu se consideră funcționar public debutant persoana care anterior a activat cel puțin 6 luni în funcție de demnitate publică, în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică, în calitate de funcționar public cu statut

special, precum și persoana numită anterior, fără a repeta sintagma „care a activat” de câteva ori.

Domnul Ștefan Vlas:

Da, de acord, domnule deputat.

Domnul Tudor Deliu:

Mulțumesc.

Domnul Ștefan Vlas:

În lectura a doua o să luăm în considerare.

Domnul Andrian Candu:

Nu mai sînt alte întrebări.

Vă mulțumim, domnule Vlas.

Domnul Ștefan Vlas:

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Aici încheiem sesiunea de întrebări-răspunsuri. Și-i oferim cuvîntul doamnei Ivanov, președintele comisiei sesizate în fond, să ne prezinte raportul comisiei la acest subiect pentru lectura întîi.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimate domnule Președinte,

Stimați colegi,

Comisia administrație publică, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice a examinat, la ședința sa din 18... 19 octombrie 2016, proiectul de Lege nr.41 pentru modificarea și completarea Legii nr.158 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de un grup de deputați din Frațiunea Partidului Liberal, în conformitate cu prevederile articolului 73 din Constituția Republicii Moldova și articolului 47 al Regulamentului Parlamentului.

Comisia sesizată în fond menționează că prin proiectul de lege se propune operarea unor modificări și completări în conținutul Legii nr.158 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, în vederea reglementării procedurii de transfer între autoritățile și instituțiile publice. Proiectul prevede modificarea și completarea a patru articole.

Articolul I din proiect urmează a fi redactat în scopul excluderii ambiguităților în ceea ce privește faptul că perioada de 6 luni de activitate se referă la toate categoriile de persoane specificate în alineatul respectiv.

Enunțul doi propus la articolul 31 urmează a fi exclus, deoarece o asemenea soluție este contrară însăși naturii perioadei de probă care are drept scop verificarea

abilităților profesionale ale funcționarului public, iar pentru aceasta este necesar de o perioadă de timp corespunzătoare.

La proiectul de lege au parvenit avizele comisiilor permanente, Direcției generale juridice a Secretariatului și Guvernului Republicii Moldova.

Comisiile permanente în avizele prezentate asupra proiectului de lege menționat s-au pronunțat pentru examinarea proiectului de lege în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului. Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului în avizul prezentat menționează despre necesitatea revizuirii detaliate a textului proiectului de lege la exigențele normelor tehnicii legislative.

În cadrul discuțiilor asupra proiectului de lege menționat părerile deputaților s-au divizat. Comisia sesizată în fond nu a adoptat o decizie asupra raportului proiectului de lege menționat conform prevederilor articolului 22 din Regulamentul Parlamentului, deoarece 6 deputați au votat „pro”, iar 3 deputați s-au abținut.

În aceste condiții aprobarea proiectului de Lege nr.41 pentru modificarea și completarea Legii nr.158 din 04.07.2006 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public în primă lectură rămîne la latitudinea Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Nu sînt întrebări.

Vă mulțumim mult, doamnă Ivanov.

Și dacă nu sînt alte propuneri sau obiecții, vom trece la procedura de vot privind aprobarea acestui proiect de lege în primă lectură.

Cine este pentru aprobarea proiectului de Lege nr.41 din 18 februarie 2016 privind modificarea și completarea Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public în primă lectură, vă rog frumos să vă pronunțați prin vot.

Mulțumesc foarte mult.

Majoritatea celor prezenți în sală au susținut aprobarea acestui proiect de lege în primă lectură. Proiectul nr.41 din 18 februarie 2016.

Aici au fost epuizate subiectele de pe ordinea de zi legate de examinarea, dezbateră și aprobarea actelor normative.

Mai avem pe ordinea de zi și Ora Guvernului. (*Rumoare în sală*). Mai aveți.

La întrebările inițiale făcute din partea domnului Țap la precedenta ședință, și anume cea din 13 octombrie 2016, dumnealui a solicitat informația referitor la organizarea și desfășurarea concursului la suplinirea funcției de director al Agenției de Dezvoltare Centru.

Îl avem astăzi în sala plenului pe domnul Dorin Andros, secretar de stat al Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor. Îl rugăm la tribuna principală pentru a furniza această informație.

Poftiți.

Domnul Dorin Andros – *secretar de stat al Ministerului Dezvoltării Regionale și Construcțiilor:*

Domnule Președinte,
Doamnelor și domnilor deputați,

La data de 17 octombrie 2016 în cadrul ministerului a fost înregistrată interpelarea domnului Iurie Țap, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, conținutul cărei include următoarea întrebare: în ce măsură la organizarea și petrecerea acestui concurs au fost respectate prevederile Legii nr.158 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, referindu-se la suplینirea funcției vacante de director al Agenției de Dezvoltare Regională Centru?

În contextul dat, aș dori să menționez că în conformitate cu prevederile articolului 1 al Legii nr. 438 din 28 decembrie 2006 privind dezvoltarea regională în Republica Moldova, Agenția de Dezvoltare Regională este o instituție publică necomercială, subordonată autorității de implementare a politicii de dezvoltare regională, creată pentru implementarea Strategiei de Dezvoltare Regională și a Planului operațional regional. Același statut este prevăzut și în Hotărîrea de Guvern nr.127 privind realizarea Legii nr.438, iar punctul 19 al acestui document, al acestei hotărîri de Guvern, stabilește că angajații Agenției de Dezvoltare Regională nu sînt funcționari publici. Punctul 21 stabilește că directorul agenției este selectat pe bază de concurs de către o comisie desemnată prin ordinul ministrului, cu includerea obligatorie al unui reprezentant al Consiliului regional pentru dezvoltare regională. Iar punctul 22 stabilește că persoana dată pentru postul de director al agenției se numește în funcție prin ordinul ministrului.

Reieșind din cele expuse, în cazul Agenției de Dezvoltare Regională, la angajarea personalului nu se aplică prevederile Legii nr.158 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, dar se aplică expres legislația specifică a politicii de dezvoltare regională, menționată mai sus.

Însă, ținem să menționăm că în discuțiile avute în comisie s-a decis ca concursul de selectare a angajaților din agenție să fie similar criteriilor și principiilor aplicate funcționarilor publici, dar și ale altor prevederi stipulate în legislația muncii, adică prin desfășurarea unei competiții deschise și transparente.

Astfel, la data de 15 iulie 2016, la intrarea în sediul agenției, așa cum prevede legea, a fost publicat anunțul privind ocuparea funcției vacante. Același anunț a fost plasat și pe pagina web a ministerului și a Agenției de Dezvoltare Regională, iar termenul de prezentare a dosarelor era de 1 august 2016.

Totodată, în aceeași perioadă, prin ordinul ministrului nr.29 din 28 iulie 2016 a fost constituită comisia de concurs. În termenele solicitate, în adresa ministerului au parvenit trei dosare, iar la data de 2 august a fost desfășurată ședința comisiei, în care au fost examinate aceste dosare și pentru proba scrisă au fost acceptate două dintre trei persoane care au depus dosarele. Proba scrisă a concursului a fost organizată la 5 august 2016 ora 9.00, iar în baza rezultatelor obținute pentru etapa de interviu a fost selectată candidatura domnului Viorel Jardan.

Vreau să menționez că atunci am avut discuții cu reprezentantul Consiliului regional pentru dezvoltare care vine din teritoriu și dumnealui a menționat că nu ar

fi dorit să participe sau să se deplaseze la Chișinău două zile, de aceea a fost întrebat domnul Jardan, dacă este disponibil să participe la interviu în cadrul aceleiași zile? Respectiv, după amiază, a fost desfășurat interviul, iar candidatura domnului Jardan a fost înaintată domnului ministru pentru ocuparea funcției de director al agenției. Respectiv, prin ordinul ministrului nr.362 B din 12 august, iar activitatea sa a început pe data de 15 august.

Vă mulțumesc pentru atenție.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Țap,

Vă rog frumos, dacă aveți întrebări, bineînțeles.

Poftiți. În mod regulamentar.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Domnule secretar de stat,

Mulțumesc pentru această informație, pentru precizările respective.

Doar vroiam și eu să precizez rigorile sau criteriile care au fost stabilite, chiar dacă nu este funcționar public, dar prin ... dacă e să vorbim de importanța acestei funcții, urma să fie, așa cum am înțeles că ministerul a stabilit criteriile. Și vroiam să faceți referire la aceste criterii. Ele au fost respectate? Fiindcă era vorba despre experiență de activitate în autoritățile publice sau în administrația publică, ori ceva similar. Păi, iată, vă rog, aici care sînt aceste criterii? Și dacă persoanele respective au întrunit aceste criterii?

Domnul Dorin Andros:

Dacă îmi permiteți. Vă referiți anume la persoana care a ocupat funcția sau toate trei persoane?

Domnul Iurie Țap:

Toate trei.

Domnul Dorin Andros:

Vreau să menționez că două dintre cele trei persoane au îndeplinit toate criteriile, o persoană nu a deținut, așa cum avem noi criterii, cel puțin trei ani de experiență în funcția de conducere a administrației publice centrale sau locale, proiecte cu finanțare externă sau în sectorul neguvernamental. Doar una dintre cele trei persoane n-a deținut ...

Domnul Iurie Țap:

Bine. Și învingătorul a întrunit aceste condiții?

Domnul Dorin Andros:

Da.

Domnul Iurie Țap:

Spuneți-mi, vă rog, cred că cunoașteți bine, unde a activat această persoană?

Domnul Dorin Andros:

Dumnealui este deja al doilea mandat în calitate de membru al consiliului local la noi în localitățile din Strășeni și este și consilier raional, de asemenea a deținut și funcții în cadrul unor instituții neguvernamentale, funcția de manager.

Domnul Iurie Țap:

Domnule secretar de stat,

Dumneavoastră credeți că acest răspuns este unul pe potrivă? Consilier local sau chiar consilier raional, aceasta este experiență suficientă în cazul dat și corespunde criteriilor care au fost stabilite?

Domnul Dorin Andros:

Idea este nu ce consider eu personal. Aceste aspecte au fost discutate în cadrul comisiei, dar luând în considerare că este deja al doilea mandat în calitate de consilier, considerăm că această persoană a dat dovadă de o experiență oarecare.

Domnul Iurie Țap:

Eu doar vroiam să precizez, secretarul de stat este acea figură, acea persoană care este obligată să cunoască, dar și să respecte rigorile respective. Pentru că în cazul dat această abordare este una foarte voluntaristă, foarte superficială, pornind de la domeniul pe care îl reprezentați.

Ori starea de lucruri pe care o avem în domeniul dezvoltării regionale și activitatea ADR-lor este una care cere abilități, cere anumite performanțe, cere experiență, așa cum a fost invocat în criteriul de selectare. Și faptul că ele nu sînt respectate trezește nedumerire, pentru că, de fapt, acestea sînt încălcări care trebuie să fie penalizate.

Din punct de vedere sau în contextul că și în calitate de membru al comisiei sau vicepreședinte, dacă vreți, al Comisiei administrației publice, dezvoltare regională, mediu și schimbări climatice, care încerc acest domeniu să-l țin la control, în cazul dat îmi exprim nedumerirea, pentru că ministerul nu a respectat acele cerințe, acele criterii care se cer.

Și, apropo, vă rog, lecturați raportul final al partenerilor, acelu proiect care a fost realizat de Comisia europeană împreună cu ministerul să vedeți problemele grave care au fost depistate în activitatea de dezvoltare regională, inclusiv a ADR-lor și atunci o să vedeți de ce noi avem rezultate proaste cu atare abordări.

Domnul Dorin Andros:

Domnule deputat,

Eu aș vrea să mă abțin de la acel raport, pentru că eu am fost parte a echipei care a elaborat raportul, eu cunosc toate detaliile acelu raport, iar problemele care au fost discutate atunci țin nu doar de legislație, dar țin și de faptul că avem un flux mare de personal.

Vreau să menționez că persoana care a fost selectată dă dovadă de abilități, în cele 2 luni de când activează, dumnealui deja s-a implicat foarte activ și cunoaște absolut domeniul și se implică activ, inclusiv în procesul de monitorizare a implementării proiectelor care, de altfel, este unul dintre cele mai importante pentru noi. Pentru că a atrage investiții este o acțiune, iar valorificarea acestor investiții, într-un aspect calitativ, este o altă activitate. Respectiv, dumnealui a reușit să se încadreze și în implementarea proiectelor, și în procesul de elaborare a strategiilor.

Anul acesta noi desfășurăm concursul de selectare a proiectelor și dumnealui a făcut față la toate cele rigori care au fost solicitate. Inclusiv din CV-ul și din experiența care a fost examinată în cadrul interviului, dar și a formei scrise, dumnealui a fost cel care a învins.

Domnul Iurie Țap:

Domnule secretar de stat,

Mulțumesc.

Să sperăm că, într-adevăr, o să fie rezultate pe potrivă. Doar că, de aici înainte, vă solicit ca să luați în considerare acele reglementări care trebuie să fie respectate, or, aceste abordări pe care noi le-am avut și le avem, pentru că vorbim despre ... Guvernul a aprobat Strategia de reformă a sistemului administrației publice, vorbim despre o reformă a administrației publice, iar noi călcăm pe aceeași greblă. Aceasta, vă rog, să fie abordarea.

Pentru că ... nu contează, sînt interese de partid, politice, altele. Trebuie să demonstrăm, în special, tinerilor specialiști, funcționarilor publici că abordarea guvernării, abordarea celor care conduc este una corectă. Și atunci, de fapt, uitați-vă, vă rog, un pic mai departe, nu atît de îngust, nu doar aici. Pentru că guvernarea ceea ce face, trebuie să transmită un mesaj societății de acea schimbare dacă vorbim de corectitudine, dacă vorbim de tendința de a afirma acest stat de drept, aceasta mi-o doresc.

Și vreau, în final, să vă zic: spre regret, cînd am aprobat Strategia de dezvoltare regională, aici, am luat, ... am avut și luare de cuvînt. Iată este, sau priviți notele informative ale partenerilor care ne spun: Strategia pentru 2013–2015, de fapt, una fără viziune, fără o coerență și fără rezultate. Aceasta, în final, dacă și abordarea specialiștilor ... sau vom selecta specialiști care nu corespund, în final vom constata că politicile de dezvoltare regională nu produc acele schimbări pe care le așteaptă țara și pentru care noi atîta am investit.

Vă mulțumesc mult.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Domnule Andros,

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Poftim, întrebări.

Și domnule Deliu,

Vă rog frumos, întrebarea dumneavoastră.

Domnul Tudor Deliu:

Prima întrebare o adresez domnului Galbur Andrei, ministrul afacerilor externe și integrării europene.

În ultimul timp, în mijloacele mass-media și prin foi volante, care sînt răspîndite prin localitățile Republicii Moldova, se difuzează o informație denigratoare, precum că candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova doamna Maia Sandu vrea să aducă în casele oamenilor 30 de mii de refugiați sirieni.

Rog să mă informați în scris, în timp cît mai restrîns, și oral, la următoarea ședință de plen, dacă a cerut cineva sau a impus Republica Moldova să accepte refugiați sirieni. Și dacă nu, rog să faceți o dezmințire publică.

Și o a doua întrebare o adresez domnului Mihai Balan, directorul Serviciului de Informare și Securitate.

În legătură cu difuzarea informației cu referire la aducerea a 30 de mii de refugiați sirieni în republică, rog să mă informați în scris, în timp cît mai restrîns, sau oral, la următoarea ședință de plen, ce acțiuni ați întreprins pentru a identifica sursa de difuzare a acestei informații care se referă la securitatea statului. Dacă nu, care sînt acțiunile imediate pentru a identifica această sursă?

Mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Poftim.

Domnule Neguța,

Poftim, întrebarea dumneavoastră.

Domnul Andrei Neguța:

Mulțumesc, domnule Președinte al ședinței.

La 7 aprilie anul curent am adresat Guvernului o întrebare referitor la ce se întreprinde, ... ce se face la tema „Lupta cu glorificarea fascismului”. Am primit un răspuns destul de evaziv.

Acum sîntem în toamnă, cînd Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite anual primește o rezoluție referitor la această temă.

Din acest punct de vedere, întrebarea mea concretă se adresează ministrului Andrei Galbur și constă din următoarele diviziuni, din următoarele compartimente.

Care a fost instrucțiunea centralei Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, dată Reprezentanței permanente a republicii noastre pe lîngă Organizația Națiunilor Unite, referitor la rezoluția din acest an în lupta cu glorificarea fascismului, cum a fost îndeplinită această, ... dispoziția centralei, care sînt rezultatele? Rog să mă informeze în scris.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Domnule Țap,

Vă rog frumos, întrebările dumneavoastră.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Întrebarea mea este adresată Comisiei pentru monitorizare care a fost creată în conformitate cu legislația în vigoare și contractul de concesiune a Aeroportului și ține de evaluarea perioadei anului 2015.

Solicite ca Comisia să prezinte în scris, dar și în plenul Parlamentului, aici, privind rezultatele așa cum prevede contractul și legislația în vigoare.

De fapt, solicitarea este nu doar pentru 2015, dar și perioada 2014, integral 2014 și 2015, ori 30 august 2015 era prima etapă a investiției care trebuia să fie realizată.

Și a doua întrebare este către Guvernul Republicii Moldova.

În numele fracțiunii, pornind de la faptul că Guvernul, prin asumarea răspunderii, a transferat garanția de stat oferită 2 ani în urmă, în noiembrie 2014, Băncii Naționale în datorie publică, solicităm să ne fie prezentată lista beneficiarilor finali ai acestor plăți din partea Băncii Naționale (persoane fizice, persoane juridice, întreprinderi de stat, plasamente interbancare). Deci, o listă exhaustivă a acestora.

Vă mulțumesc.

Domnul Vladimir Vitiuc:

Mulțumesc.

Stimați colegi,

Повестка дня 3 и 4 ноября была рассмотрена.

Сегодняшнее заседание объявляется закрытым.

О времени и дате следующего заседания Бюро Парламента Республики Молдова объявит дополнительно.

Спасибо.

До свидания.

Sedința s-a încheiat la ora 13.54.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.